

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 33

Rugpjūčio - August 21, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

KRATOS IR KRATOS

Liet. Kat. Bažnyčios Kronika Nr. 47

Valstybės sekretorius Haig pareiškė, kad Sov. S-ga, norėdama taikiai sugyventi su Vakariais, turėtų susilaikyti nuo jėgos vartojimo, respektuoti kitų valstybių nepriklausomybę ir Helsinkio baigiamąjį akto nuostatus.

Prancūzijai prigludus buv. Irano prezidentą Bani-Sadr, Irano vyriausybė buvo kelioms dienoms sulaukusi Prancūzijos piliečių išvykimą iš Irano, bet pagaliau juos ir Prancūzijos pasiuntinį Irane išleido, ir jie visi laimingai pasiekė Paryžių.

Prez. Reagan patikino čia besilankantį Egipto prezidentą Anwar el-Sadat, kad JAV ir toliau aktyviai sieks taikos Artimuosiuose Rytuose, bet susilaikys nuo bet kurios iš anksto sutartos politikos krypties ir nesieks išplėsti Camp David pasiektų susitarimų dėl palestiniečių autonomijos.

Sov. S-gos karo laivyno pratimai Baltijos jūroje vis dar tebevyksta, ir į juos įsijungia dar daugiau sovietų karo laivų, kaip malūnsparnių lėktuvnešis Leningrad ir kiti. Pratiimų metu buvo išskeldinta į krantą tam tikras skaičius karių 15 km nuo Lenkijos sienos ir šiaurę esančiam Baltisk uoste.

Lenkijos miestuose vyko Solidarumo unijos suorganizuoti kelių valandų streikai dėl maisto trūkumo. Vyriausybės spauda dėl to puolė šią uniją ir jos veiklą pavadino arogantiška. Solidarumo unija paragino darbininkus streikus nutraukti, nes su vyriausybe vyksta pasitarimai dėl priemonių maisto trūkumui pašalinti.

Brazilijos ministeris pirmininkas gen. Golberg do Conto e Silva, ejęs tas pareigas nuo 1974, dėl per lėtos politinės liberalizacijos programos atsistatydino iš pareigų.

Prez. Reagan, nepaisydamas galimos Vakarų Europos valstybių priešiškos reakcijos, įsakė pradėti gaminti dviejų rūšių neutroninius ginklus: Lance raketą ir 8 colių artilerijos sviedinius. Laikiniai jie bus laikomi JAV teritorijoje ir, tik Vakarų valstybėms sutikus, galės būti perkelti ir į Vakarų Europą.

Sov. S-gos prezidentas Brežnevas apkaltino JAV, kad jų nusistatymas gaminti neutroninius ginklus esąs labai pavojingas ir galįs priartinti pasaulį prie branduolinės katastrofos. Esą ir Sov. S-ga pradėsianti tokius ginklus gamintis.

Burmos prezidentas gen. Ne Win, valdęs Burmą keliolika metų, pareiškė atsistatydinąs lapkričio mėn., bet ir toliau pasiliks valdančios socialistų partijos vadu.

Egipto prezidentas Anwar el-Sadat, lankydamsis JAV, ragino JAV vyriausybę ir privačius sluoksnius pripažinti Palestinos išlaisvinimo organizaciją, jei ji pripažins Izraeliui teisę gyvuoti.

POPIEŽIAUS SVEIKATA

Popiežiui Jonui Pauliui II buvo padaryta antroji operacija. Po jos sustiprėjęs rugpjūčio 14, penktadienį, išėjo iš ligoninės. Pirmą kartą viešai pasirodė savo darbo kambario lange rugpjūčio 15, per Žolinę, kalbėjo šėšiom kalbom ir suteikė palaiminimą. Kitą dieną jis išvyko į Castel Gondolfo, popiežiaus vasaros rezidenciją, pailsėti ir sustiprėti.

Vilnius, 1980 m. lapkričio mėnesį kaltinami už antitarybinius šūkius "Spalio švenčių" demonstracijos metu ir tarybinės vėliavos išniekinimu buvo suimti Vilniaus 22 vid. mokyklos mokiniai: Vladas Noreika ir Sinkevičius. Noreikos tėvai dirba gamykloje, o Sinkevičiaus — Vilniaus valst. universiteto dėstytojai. Nuteisę lygtinai, mokinius paleido. Giminės prasitarė, jog saugume suimtuosius mušė guminėmis lazdomis.

1981 m. vasario mėn. pradžioje saugumo skyriaus viršininkas Baltinas patarė Irenai Skuodienėi saugoti dukras nuo antitarybinių žmonių įtakos.

Čekistai įtikinėjo, kad jos vyras V. Skuodis nuteistas teisingai — pagal įstatymus, ir tik užsienis sąmoningai iškraipo faktus. Kartu įspėjo, kad, jeigu tektų jai susitikti su užsienio diplomatais, "neiškraipyti" faktų apie vyro teismą.

Kaunas, 1981 m. vasario mėn. į Kauno KGB buvo iškviesta Medicinos mokyklos mokinė Marytė Vėlyvytė. Tardytoją domino jaunimas, dalyvavęs Naujųjų Metų sutikime.

Tardymo metu M. Vėlyvytė tris kartus buvo palikta kabinete viena. Mergaitė, pajutusi neįprastą kvapą, užmigo. Po to jautėsi labai prislėgta. Kadangi saugume nepasisekė mokinės išgąsdinti, čekistai primygtinai tvirtino tėvams, kad būtina dukrą gydyti psichiatrinėje ligoninėje.

Kulautuva, 1980 m. spalio 14 d. Kulautuvoje buvo suimta užsienio kalbų dėstytoja (dabar

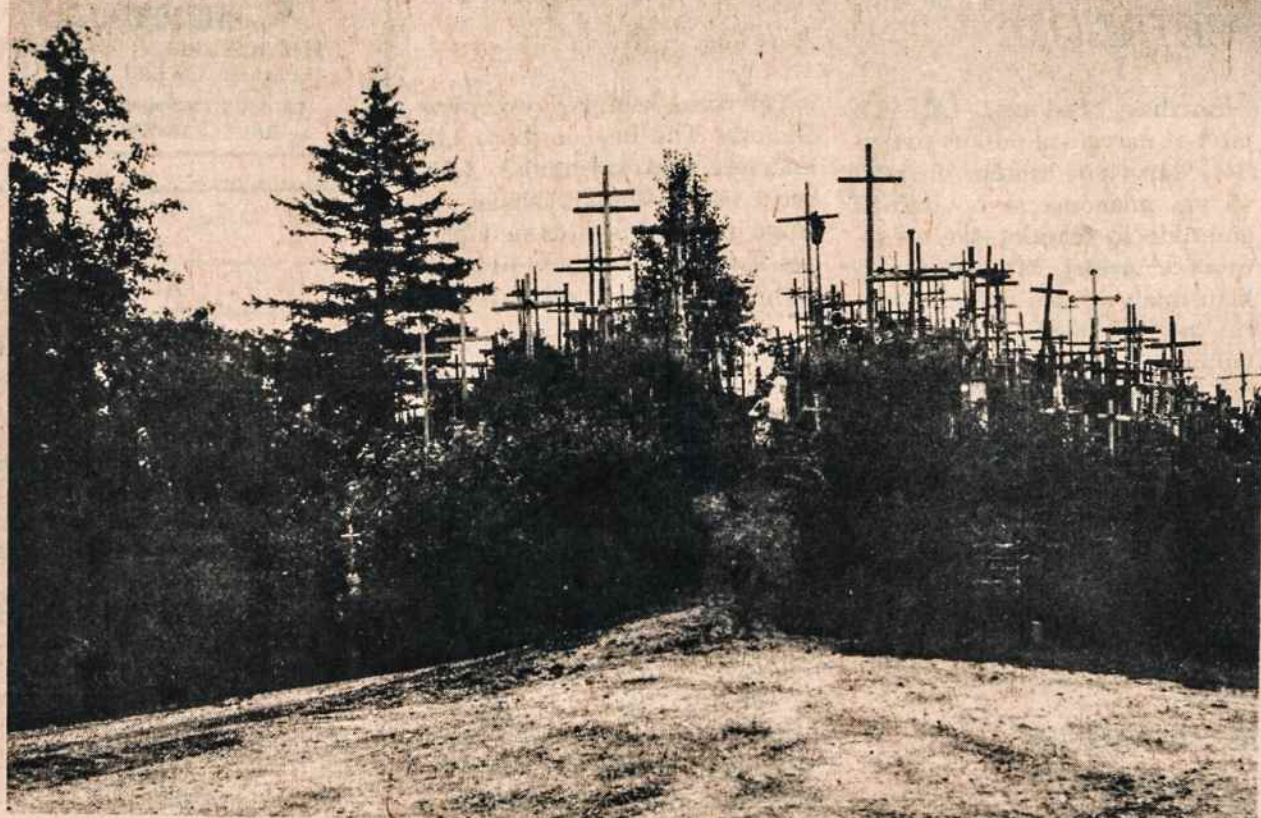
pensininkė) Felicija Kasputytė. Padaryta detali krata vasarąjimo kambarėlyje Kulautuvoje ir jos bute Kaune, Žuvinto 13 — 21. Darantys kratą saugumiečiai pareiškė, jog ieško pagrindinės spaudos ir antitarybinės literatūros. Paėmė rankraščius: "Ligonės meditacijos", "Žmogiškojo kilimo pakopos", "Asmenybės ugdymas"; mašinėle rašytas knygeles: "Amžinųjų būties problemų apmąstymai", "Meilės ir sekso kolizijos", "Milašiaus mistika", "Dienoraščio fragmentai", "Asmenybės problemos" ir kt. Po keletą dienų trukusio tardymo suimtają paleido.

F. Kasputytė — ligonė, serga širdies liga. Tris mėnesius ji buvo laikoma namų arešte.

1977 m. birželio 18 d. Kulautuvos miške F. Kasputytė užpuolęs milicijos pareigūnas Valutkevičius su savo sėbrais grąsino, jog atbaidys visus lankytojus, o ją pačią, anksčiau ar vėliau, vis tiek likviduos.

Kelmė, 1980 m. gruodžio 24 d. į Kelmės raj. prokuratūrą pasųpatinų bylą vyr. tardytoją Astašką buvo iškviesta Regina Teresiūtė.

Tardytojas pareiškė, jog Teresiūtė iškviesta perspėjimui, nes vis gilyn ir gilyn brendanti į nusikaltimus. Jo nuomone, ji susidėjusi su kunigais iš TTGKK — kun. A. Svarinsku ir kun. Zdebskiu. Tard. Astaška apgailėstavo, jog iškviestoji yra viena iš reakcinių kunigų aukų, siūlėsi padėti įstoti į medicinos institutą ar muzikos mokyklą (Teresiūtė eilę metų buvo bandžiusi įstoti į muzikos mokyklą).

Taip atrodo Kryžių kalnas Lietuvoje šių metų pavasarį.

Vytauto Skuodžio gelbėjimo akcija

Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija įsijungė į Vytauto Skuodžio gelbėjimo akciją. Federacijos vardu kreiptasi į JAV prezidentą Ronald Reagan ir valstybės sekretorių Alexander Haig, prašant atkreipti dėmesį į Vytauto Skuodžio, Amerikos piliečio, įkalinimą Sovietų Sąjungoje. Kreiptasi ir į Illinois valstijos šeimosio atstovus, prašant imtis atitinkamų žygių.

Federacijos pirmininkas Anatolijus Milūnas kreipėsi į senatoriaus Charles H. Percy įstaigą Washingtone ir su vyr. asistentu Scott Cohen diskutavo rezoliucijos senate klausimą ir ki-

tus galimus žygius V. Skuodžio reikalu.

Palaikomi ryšiai ir pasikeičiama informacija su amerikiečių informacijos įstaiga Los Angeles, kuri neseniai pradėjo darbą garsinti su Pabaltijo valstybėmis surištus klausimus.

Savo keliu federacija ragina klubus ir skyrius imtis žygių savo apylinkėse, informuojant vietinius pareigūnus ir skatinant imtis akcijų.

JAV, negalėdamos susitarti su Sov. S-ga dėl ilgalaikės jų pardavimo sutarties, nutarė metam pratęsti anksčiau sudarytą sutartį, pagal kurią sovietai galės kasmet pirkti mažiausia 6 ml. tonų kviečių ir kukurūzų.

Tardomoji, atsiskakiusi pagalbos, pareikalavo grąžinti 1980 m. rugsėjo mėn. 12 d. kratos metu paimitus iš jos daiktus. Vyr. tardytojas pabrėžė, jog daiktai nebus grąžinti, kadangi Teresiūtė įtariama kaip viena iš 1980 m. eisenos į Šiluvą organizatorių, taip pat kaltinama suorganizavusi žmones į G. J. Stanelytės teismą Kelmėje, vykusį 1980. XII.16 už ką gali būti patraukta baudžiamojon atsakomybėn.

Tardytojas Astaška priekaištavo tikintiems, kodėl šie neprašo eisenos į Šiluvą leidimo, ir tuo pačiu užtikrino, kad "ateinančiais metais nebus leista eiti į Šiluvą".

Tardymas truko maždaug valandą laiko.

Jurbarkas, 1980 m. spalio 24 d. Jurbarko raj. Antakalniškių km. gyvenančio Lekšaičio bute buvo padaryta krata, ieškant "pagrobtų daiktų". Paimta "Aušra" Nr. 21 ir medžioklinis šautuvas. Krėtė Jurbarko VRS darbuotojai.

1980 m. gruodžio 16 d. Jurbarko Universalinės parduotuvės trikotažo skyriuje saugumiečiai Nina Okunova apie gerą pusvalandį tardė to skyriaus pardavėją Jadžę Locaitienę. Saugumietę domino pardavėjos pažinros, skaitomos religinio turinio knygos ir iš kur jas gaunanti. Kai Jadžė paaiškino, jog knygas gavusi iš nepažįstamos moters, Nina Okunova visai stengėsi sužinoti jos pavardę, adresą ir pan. Atsiveikindama prisakė nedelsiant paskambinti į Saugumą, jei minėta moteris atsilankytų.

PROFESIONALŲ TALKA LIETUVOS LAISVINIMO ŽYGYJE

Californijos pabaltiečiai padarė gerą pradžią, pasikviesdami talkon amerikiečius ekspertus pilnai pajudinti Pabaltijo kraštų laisvės ir nepriklausomybės bylai.

Gyvename ekspertų amžiuje. Mėgėjam nebėra vietos nė vienoje srityje. Jiem nebegali būti vietos nė Pabaltijo kraštų laisvės žygyje.

Veiksniai ir pavieniai asmenys atlieka gerų darbėlių, bet visas Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikalas beveik neįjuda iš vietos, ir nėra beveik jokių apčiuopiamesnių rezultatų.

Jau ne kartą kaliforniečiai yra išėję su naujais projektais ir pasiekę pasigėrėtinų rezultatų. Jie pradėjo rezoliucijų žygį JAV kongrese ir pravedė garsiąją H. Con. Res. 416 (89th Congress) rezoliuciją Pabaltijo kraštų bylos reikalu. Californijos lietuviai suformavo pirmąją JAV LB informacijos tarnybą (National News Service), jai vadovavo apie trejetą metų ir pasiekė tuo laiku pasigėrėtinų rezultatų.

Prieš keletą mėnesių Californijos pabaltiečiai vėl pajudėjo su nauju užsimojimu, pasikviesdami talkon žymų amerikiečių ekspertų vienėtą (The Hannaford Public Relations bendrovę). Šis ekspertų vienetas "įstata" Ronald Reagan į Baltuosius Rūmus. Ne vienas iš tų ekspertų šiuo metu turi vadovaujančius postus JAV krašto dabartinėje administracijoje.

Šis ekspertų vienetas pilnai pažvelgė į visą Pabaltijo kraštų laisvinimo darbą. Pagal The Hannaford Public Relations bendrovės atliktus tyrinėjimus, visas Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo žygis yra apgailėtinioje padėtyje. Šis vienetas padarė eilę sugestijų ir rekomen-

dacijų, kaip pilnai pajudinti visą tą žygį ir kartu sulaukti apčiuopiamų rezultatų. Šiam Californijos pabaltiečių užsimojimui pilnai pritaria JAV LB vadovybė ir kartu PLB vadovybė.

Pabaltijo kraštų laisvinimo žygis yra toks šakotas ir platus, ir jame niekada nebus per daug nei darbo rankų, nei iniciatyvos. Californijos pabaltiečiai, rekomenduojami amerikiečių ekspertų, pasirinko savo vienėtu šį vardą — The Baltic-American Freedom League, Inc. Šis vienetas yra inkorporuojamas, ir visas darbas vykdomas nepaprastai intensyviai. Iš lietuvių šiame užsimojime aktyviai dalyvauja: E. Arbas, D. Barauskaitė, dr. Z. Brinkis, R. Dabšys, S. Damušis, B. Grauzinis, J. Kojelis, J. Matulaitis, A.B. Mažeika, P.A. Raulinaitis, L. Valiukas, V. Vidugiris ir kiti. Eilė latvių ir estų yra įsijungę į visą šį žygį.

Visas tas užsimojimas yra jau pareikalavęs daugiau kaip 10,000 dolerių. Pirmąją investiciją padarė Californijos pabaltiečiai. Viso to užsimojimo metinis biudžetas bus daugiau kaip 100,000 dolerių. Jei kaliforniečiai galėjo jau investuoti 10,000 dolerių su viršum, tai viso JAV krašto lietuviai, latviai ir estai tikrai galės minėtą sumą surinkti.

Minėtas amerikiečių ekspertų vienetas yra paruošęs detalią veiklos programą. Tai amerikiečių ekspertų bendrovei talkinant, bus galima visame žygyje sulaukti beveik stebuklų. Apie visą tą užsimojimą bus ir kalbama, ir rašoma iki detalių ateityje. Jau seniai JAV pabaltiečiai turėjo taip pajudėti!

Naujasis JAV pabaltiečių vienetas neturi jokios intencijos "atimti" darbo nė iš vieno veiksnio. Šis pabaltiečių vienetas atliks darbus, kurie iki šiol iš viso dar nėra pajudinti.

L.A.V.

LIETUVOS KATALIKŲ PROBLEMAS VAKARŲ VOKIETIJOS SPAUDOJ

"Marijos žemė — kraštas pokryžiū", — tokia iškalbinga antraštė ilgą straipsnį apie religinę padėtį Lietuvoje išspausdino Aachenso vyskupijos, Federalinės Vokietijos, žurnalas. Straipsnio autorius Norbert Thiel pateikia ryškų vaizdą to kryžiaus kelio, kuriuo dabar eina katalikiškoji lietuvių tauta, amžiais apsaugojusi savo tikėjimą, kuriam ir dabar, nežiūrint visų sunkumų, ji lieka ištikima.

Ilgas ir garbingas lietuvių tautos krikščioniškas tradicijas, rašo žurnalistas, paliudija dvi svarbios sukaktys, kurias lietuviai ruošiasi deramai atžymėti. Tai penkių šimtų metų sukaktis, 1984 metais, nuo tautos globėjo šv. Kazimiero mirties, ir šešių šimtų metų sukaktis, 1987, nuo Lietuvos krikšto karaliaus Jogailos laikais.

Ilgą laiką lietuvių tautos istorija buvo glaudžiai susijungusi su lenkų tautos likimu, tad nenuostabu, kad lietuviai su dideliu džiaugsmu sutiko žinią apie popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo išrinkimą. Jonas Paulius II-asis pažadino lietuvių tautą naujas viltis, ypač po to, kai jau pirmomis savo pontifikato dienomis pareiškė, kad pusė jo širdies yra Lietuvoje, o vėliau įvairiais būdais parodė savo palankumą Lietuvai.

Pereidamas į dabartines konkrečias lietuvių katalikų problemas, vokiečių žurnalistas primena, kad Sovietų Sąjungos konstitucijos 52-asis straipsnis visiem piliečiam užtikrina sąžinės laisvę bei kitas įvairias religines teises, skelbia, jog Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės. Tačiau tikromoj konstitucijos skelbiamos tikinčiųjų teisės tėra tuščia raidė. Valstybė griežtai kontroliuoja visą religinį gyvenimą Lietuvoje, varžydama ir Bažnyčios, ir pavienių tikinčiųjų religinę veiklą. Čia vokiečių žurnalistas išskaičiuoja jau gerai žinomas ryškesnius religines

laisvės varžymo faktus: Bažnyčiai draudžiama teikti jaunimui religinį auklėjimą, vienintelei kunigų seminarijai teleidžiama priimti tik ribotą auklėtinių skaičių, dėl to jaučiamas didelis kunigų trūkumas, draudžiama religinė literatūra, Bažnyčiai yra paneigta galimybė pasinaudoti masinės komunikacijos priemonėmis, nemažas skaičius bažnyčių buvo uždarytos ir išniekintos, be valdžios sutikimo vyskupai negali skirti klebonų. Korespondentas atkreipia dėmesį, kad nė viena Lietuvos vyskupija iki šiol neturi rezidencinio vyskupo, šia proga primindamas, kad po 20-ies metų vis dar nėra atšauktas vyskupo Steponavičiaus ir vyskupo Sladkevičiaus ištrimimo įsakas.

Lietuva amžiais buvo pagarsėjusi kaip "Kryžių žemė", rašo korespondentas, bet šiandien ateitinė valdžia draudžia statyti kryžius ne tik pakelėse, bet net ir kapinėse. Ir vis dėlto, nežiūrint visų religinės laisvės varžymų, katalikiškoji lietuvių tauta išlieka tvirta savo tikėjime.

Čia žurnalistas pateikia kai kurių statistinių duomenų: turimomis žiniomis, apie 75 procentai Lietuvos gyventojų po daugiau negu 35-erių ateistinės santvarkos metų yra praktikuojantys katalikai. Tarp 70 ir 90 procentų vaikų yra krikštijami, du trečdaliai jaunimo priima sutvirtinimo sakramentą, miestuose apie 50 procentų, o kaime net apie 95 procentai vyrų ir moterų tuokiasi bažnyčioje, mirusieji yra laidojami su religinėmis apeigomis, tebėra švenčiamos visos religinės šventės.

Reikia tikėtis, rašo vokiečių žurnalistas, kad Lietuvos Bažnyčiai ateity bus suteikta daugiau laisvės, atsižvelgiant į taip pat ir sovietų pasirašytus Helsinkio ir kitus tarptautinius susitarimus, įpareigojančius užtikrinti visiem žmonėm religinę laisvę. (KL)

LIETUVOJ NUŽUDĖ KUNIGĄ

Rugpjūčio 8, šeštadienį, 8:30 v.v. kažkas užpuolė Pamušio kleboną kun. Leoną Mažeiką, subadė peiliais. Vežamas į ligoninę, mirė. Nežinia, ar plėšikavimo tikslais buvo nužudytas, o gal, paveiktas antireliginės propagandos, tai padarė koks komunistas. Ar sovietinis teisingumas ieškos kaltininko ir jį nubaūs?

Kun. Leonas Mažeika buvo gimęs 1918 rugsėjo 30. Lankė Kauno kunigų seminariją, į kunigus įšventintas 1944 birželio 11. Gi Pamušis yra netoli Pakruojos.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Liepos 20 pavergetoje Lietuvoje mirė rašytojas Juozas Paukštėlis. Buvo gimęs 1899 kovo 3 Tiltonių k., Linkuvos vls., Šiaulių aps. Anksti mirus tėvui,

J. Paukštėlio kelias į mokslą buvo nelengvas. Mokėsi Linkuvos progimnazijoje ir Šiaulių gimnazijoje (baigė 1923). Literatūrą studijavo Kauno universiteto Teologijos-Filosofijos fakultete. Apie 20 metų lietuvių kalbą ir literatūrą dėstė Kėdainių gimnazijoje (1941-1944 tos gimnazijos direktorius). Į pensiją pasitraukė 1946. Literatūros kelią pradėjo eilėrašiais, bet greitai perėjo į beletristiką. Pirmasis J. Paukštėlio novelių rinkinys buvo "Vidurnaktėjų baladė" (1928). Po to sekė romanai: "Našlės vaikas" (1932), "Pirmieji metai" (1936) — iškeliąs kai kurias gimnazijos neigiamybes. Katalikų Veikimo Centro premiją laimėjo romanas "Kaimynai" (1939). Tai pats geriausias J. Paukštėlio kūrinys, pasižymįs gera kompozicija ir giliau atskleistais charakteriais. Pristaikydamas prie sovietinių reikalavimų, J. Paukštėlis parašė romanų trilogiją: "Jaunystė" (1957, 1967 ir vertimas į rusų kalbą 1961), "Netekėk, saulele" (1963, 1968 ir rusiškai 1965), "Čia mūsų namai" (1969). Duoklė okupantams atiduota ir kelionių aprašymų knygoje "Kelionė po Užkaukazę" (1948). J. Paukštėlis mėgino kurti ir dramų. Nepriklausomybės laikais pagrobto Vilniaus tematika parašė 5 veiksnių dramą "Užgrobtą žemę" (1931). Sovietiniam laikotarpiu parašė pjeses "Vaiduokliai" (1953), "Audra ateina" (1956) ir komediją "Asmeninis reikalas" (1956). Okupuotoje Lietuvoje išleista ankstesnių pasakojimų rinktinė "Apyniai kvepėjo" (1971). Šiais metais pradėti leisti J. Paukštėlio kūrinių "Raštų" serijoje. Pastaraisiais metais J. Paukštėlis rašė atsiminimus apie Lietuvos rašytojus. Dalis jų buvo išspausdinta periodikoje. J. Paukštėlis buvo katalikiškos ideologijos (priklausė prie ateitininkų meno draugijos Šatrijos). Tai jam nelengva buvo prisiderinti prie komunistų partijos reikalavimų.

Savaitės įvykiai

Jugoslavijos teismas riaušių išvargintoj Kosovo provincijoje nuteisė 21 universiteto personalo nari: 11 po 14 m. kalėjimo ir 10 po 8 m. kalėjimo.

Bolivijos savaitę trukęs sąmokslas prieš prezidentą gen. Garcia Meza pasibaigė. Prezidentas buvo priverstas atsistatydinti, krašto valdžią perėmė karinė junta, kuri pasiekė kompromisinį susitarimą su sąmokslu rengėju gen. Alberto Natusch Busch. Busch pažadėjo jį rėmusius kariuomenės dalinius gražinti į kareivines, o junta pažadėjo stengtis išspręsti politinę krizę.

Izraelio ministeris pirmininkas Begin, lipdydamas koalicinę vyriausybę, padarė daug nuolaidų religinėms partijoms, kaip pažadą paremti žydų religines mokyklas, švenčių metu uždaryti bet kokį judėjimą Izraelio uostuose bei orinį susisiekimą ir atleisti nuo karinės tarnybos studijuojančius ortodoksų religiją.

Irane nuo prezidento Bani-Sadr pašalinimo 441 asmeniui buvo įvykdyta mirties bausmė dėl politinių sumetimų.

Portugalijos ministeris pirmininkas Pinto Balsemao, negavęs savo socialdemokratų partijos tarybos vieningo pasitikėjimo, nutarė pasitraukti iš pareigų.

Sov. S-ga, reikalaujama iš anksto pripažinti jos pastatytą Afganistano Babrak Karmal vyriausybę ir užtikrinti Afganistano sienas nuo partizanų įsiveržimo, atmetė JAV siūlymą pradėti pasitarimus dėl Afganistano krizės išsprendimo politiniu būdu.

David Rockefeller vėl įsteigė naują organizaciją — Society of the Americas, kuri derins anksčiau jo įsteigtų organizacijų — Center for Inter-American Relations in Council of the Americas — veiklą. Naujos organizacijos prezidentu bus buvęs Phelps Dodge International prezidentas Russell E. Marks Jr.

parinkti A. Maldonis ir E. Mieželaitis. Į revizijos komisiją "išrinkti" P. Bražėnas ir V. Bubnys. Tai vis noras lietuvių kūrėjus panerti į rusiškos kultūros bangas.

— Lietuvių kalbos ir literatūros institutas šią vasarą surengė ilgesnę išvyką į Prienų rajoną rinkti vietovardžių. Kalbininkams vadovavo filologijos kandidatas A. Vanagas. Panaši ekspedicija Šakių rajone rinko tautosaką.

— Botanikos instituto mokslininkai bendradarbiai šią vasarą tyrinėjo Žuvinto ežero ir pilių rezervatą. Kiti mokslininkai tyrė Kamarynų pelkes.

— Dvyliktoje "Kraštotyros" knygoje, išleistoje šiais metais, vertas dėmesio V. Žulkaus straipsnis apie Palangos Naglio kalnelį ir Birutės kalną. Autorius, remdamasis istoriniais ir archeologiniais duomenimis, tvirtina, kad Naglio kalnelyje buvę senovės kapai ir alka, o Birutės kalnas esąs piliakalnis ir alkavitės. Etnografiniai sričiai priklausio "Kraštotyroje" paskelbta medžiaga apie įvairių Lietuvos vietų derliaus nuėmimo ir kūlimo įrankius. Tačiau "Kraštotyra" neišvengia ir grynai propagandinių straipsnių apie pagrindinę komunistų veiklą nepriklausomybės laikais.

— Tenykštės spaudo žinomis, esąs žymiai praplėstas Kauno zoologijos muziejus, įkurtas žymaus Lietuvos gamtininko T. Ivanausko. Į atnaujinto zoologijos muziejaus atidarymą atsilankė Lietuvos komunistų partijos ir valdžios viršūnės.

— Spaudoje paskelbta, kad Lietuvos Epidemiologijos, mikrobiologijos ir higienos mokslinio tyrimo institutas šiais metais įrengė šimtą naujų atvirų vandens telkinių apsaugos kontrolės punktų. Tie punktai įrengti prie Nemuno, Nerios, Vilnelės, Nėvėžio, Dubysos, Šešupės, Šventosios, Ventos, Minijos, Žeimeinos ir kitų upių. Taip pat prie Galvės, Drukšų, Zarasų ir Masčio ežerų. Taip pat Baltijos pajūrio paplūdimiai esą tiriami ir saugojami nuo užkrečiamų bakterijų.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

Antanas Masionis, JAV LB tarybos narys, yra puikus pavyzdys, kaip vieno asmens iniciatyva yra įmanoma savo vietovės amerikiečių spaudoje išskelti Lietuvos klausimą. Mum rūpinimais klausimais jis rašo apskritus metus, tautinių sukakčių proga savo tautinės pareigos vykdymą stengdamasis suaktyvinti. O tie laišukai redakcijai savo ilgumu prilygsta straipsniams. Šiais metais, prisimenant tragiškuosius birželio įvykius, A. Masionio skirtingus laiškus redakcijai išspausdino trys New Jersey laikraščiai: The Paterson News (birž. 17), The Record (birž. 14)

IŠ "AUŠROS" 23 NUMERIO

Kol tauta trokšta ir tikisi laisvės, kol dėl jos kovoja, ji galutinai dar nepaversta. Laisvės viltis, lyg estafetė, gali būti perduodama iš kartos į kartą, kol pagaliau vieną dieną ji tikrai virs realybe.

— Kai mongolai apsupo Chorezmą, šturmuodami miestą, pirma savęs jie varėsi į nelaisvę paimtus šio krašto gyventojus, kad jų priedangoje galėtų užkopti ant sienų.

Okupantas šiandien, verždamasis į lietuvių sielą, pirma savęs varosi visą būrį belaisvių, samdinių ir pasidavėlių, kurie leidyklose, redakcijose, mokyklose ir institutuose jaunimo sąmonėje valo kelią priešio ideologijai.

— Apspjaudžius savo tautos praitį, nelieka nieko kito, kaip laisvę pavergėjui batus.

— Nusipelnusių Lietuvos meno veikėjų vardai suteikti filmų režisieriams V. Žalakevičiui ir A. Grikevičiui, filmų operatoriui A. Mockui, Kauno dramos teatro aktoriui A. Masiuliui. Garbės raštu pagerbtas kino režisierius V. Starošas.

— Jau ruošiamasi rašytojo Antano Vienuolio-Žukausko 100 metų gimimo sukakčiai. Rašytojas yra gimęs 1882 balandžio 7. Sudaryta sukakčiai ruošti specialioji komisija, kuriai vadovauja Rašytojų sąjungos pirmininkas A. Maldonis. Į komisiją įtraukta ir daug partiečių, visai nieko bendro neturinčių su literatūra.

— Kuršių Neringos vietovėje — Smiltynėje prie Klaipėdos šią vasarą vyksta dviejų mėnesių kūrybinė skulptorių stovykla. Stovyklos uždavinys — sukurti naujų skulptūrų Klaipėdos Mažvydo vardo parkui. Tarp pirmųjų skulptorių — R. Kazlauskas, V. Skirgailaitis, A. Boso — stovykloje dirba ir daug visai jaunu, ką tik Dailės institutą baigusių skulptorių.

— Alytuje iškilmingai paminėta miesto įkūrimo 400 metų sukaktis. Minėjime partiečiai, atvykę iš Vilniaus, pasakė daug propagandinių, komunistinę santvarką giriančių kalbų. Programoje buvo ir sporto, šokių ir dainų. Atidarytas naujas kraštotyros muziejus. Sukakties atminimui pastatytas akmuo su įrašu. Pasidžiaugta, kad miestas smarkiai auga, kad ypač sukletėjo Alytaus pramonė.

— Raudondvaris yra kompozitoriaus Juozo Naujalio (1869-1934) gimtinė. Jo garbei kas antri metai Raudondvarėje vyksta chorų varžybos. Šių metų gegužės 24 čia varžėsi dėl pirmenybės 14 chorų, suvažiavusių iš Kauno, Jonavos, Marijampolės, Kazlų Rūdos, Jiezno, Kalvarijos, Lazdijų, Babių, Ukmergės. Už geriausiai atliktą J. Naujalio motetą premiją laimėjo Kazlų Rūdos choras; be to, pirmąsias vietas laimėjo Raudondvario kultūros namų ir Jonavos azoto trąšų fabriko chorai. Įdomu, kad tarp chorų vadovų buvo keli J. Naujalio buvę mokiniai.

Pr. N.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Litalpos: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėles įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakarė: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudo kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingas laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vieta — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesusojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu apłanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugs. 19 — rugs. 3 — \$1,382

rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kal kurios dar Varšuvoje, Frankfurturte ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Senatorius Strom Thurmond (R.-S.C.), įnešęs šiame JAV Kongrese (97th Congress) stiprią S. Con. Res. 21 rezoliuciją Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų bylos reikalui. Jau eilę senatorių yra prisijungusi prie šios rezoliucijos kaip jos rėmėjai (cosponsors). Senatorius S. Thurmond yra vienas iš įtakingųjų senatorių šiame JAV Kongrese: jis yra teisių (judiciary) komiteto pirmininkas ir JAV Senato pirmininko (JAV viceprezidento) pavaduotojas (President pro tempore). Eilę kongresmanų yra įnešę to paties turinio rezoliuciją JAV Kongreso Atstovų rūmuose.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolūza •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Vyčių seimo proga

Šį savaitgalį Scrantone, Pa., vyksta metinis Lietuvos vyčių seimas. Sveikiname seimą ir linkime kuo geriausiai pasisekti. Išrinkite kuo geriausią savo valdybą ir sudarykite veiklos planus ateičiai!

Džiaugiamės ir didžiuojamės Lietuvos vyčių veikla. Į savo organizaciją sutraukėte čia gimusių ir išaugusių jaunimą, aktyvų lietuvių, kuris, gerbdamas ir mylėdamas Ameriką, drauge gerbia ir myli savo tėvų žemę. Į organizaciją ateinate vedami tos tėvų žemės meilės. Juk nebūtų jokios prasmės įsijungti į ją, jei nerūpėtų Lietuva.

Išsikūrėte 1913 balandžio 27. Išplitote visame krašte, suorganizuodami daugelį kuopų, sutraukdami daug ir labai daug jaunimo. Savo organizacijos tarpe jūs lavinotės, auklėjotės, mokėtės lietuviškai kalbėti, dainuoti, kūrėte savo tautinių šokių grupes, vaidinote. Visokiais būdais palaikėte kolonijos lietuviškumą.

Ir dar daugiau — jūs lietuviškus reikalus išnešėte į amerikiečių visuomenę, į spaudą, radiją. Gerai mokėdami angliškai, jūs išnaudojote kiekvieną galimybę priminti amerikiečiams Lietuvą.

Kai Lietuva kūrėsi nepriklausomam gyvenimui, juk ne vienas vytiškas vyko į Lietuvą, stojo savanoriu į jos kariuomenę ir kariavo dėl jos nepriklausomybės. Karams pasibaigus, jie grįžo į šį kraštą ir tęsė organizacinę veiklą.

Vyčiai reagavo į įvykius Lietuvoje — rengė protestų mitingus, rašė į spaudą laiškus. Taip buvo, kai Lenkija įteikė ultimatumą, kai vokiečiai atplėšė Klaipėdą.

Antrojo pasaulinio karo metu vyčiai jungėsi į Balso ir Alto veiklą. Buvo jų organizatoriai, patys uoliai dalyvavo visuomeninėje veikloje ir kitus skati-

no, judino, jungė į bendrą darbą.

Po karo, kai Lietuva nebeteko savo nepriklausomybės, vyčiai ir vėl stojo į aktyvų darbą — kelti Lietuvos bylą, nuolat ją priminti amerikiečiams. Ir čia nuveikta labai daug. Vyčiai parašė tūkstančius laišku laikraščiams, senatoriams, kongresmanams. Jie suorganizavo ir Lietuvos reikalų komisiją, leidžia net biuletenį, kur nurodoma, kam rašyti, ko prašyti. Iš visos Amerikos kampų ima plaukti laišukai į prezidentūrą, į senatą ar kongresą. Pasiekia tuos, kurie teigiamai pasisako dėl Lietuvos laisvės. Jiems padėkoja ir juos net apdovanoja.

Jau eilė metų vyčiai suteikia medalių nelietuviui amerikiečiui, kuris aktyviai veikia ir kovoja dėl Lietuvos laisvės. Tai yra nepaprastai gražus jų darbas, kuris konkrečiai įvertina kitų trūšą ir už jį atsitiesia. Jie didina Lietuvos draugų skaičių.

Savo laiku jie buvo lyg pavargę. Ilgai veikusios kuopos sumažėjo savo narių skaičiumi, kitos net užsidarė. Bet jau kuris metas jų veikla vėl atsigaivusi, sustiprėjusi. Pritraukė daug jaunimo. Tas jaunimas jau yra trečios, gal net ketvirtos kartos. Kartais jau nebe-moka lietuviškai, bet štai pajunta būtinybę stoti į vyčių ir trūšti Lietuvos labui.

Linkime vyčiams po seimo, išsirinkus naują centro valdybą, su dar didesne energija plėsti savo veiklą. Sujunkite kuo daugiau čia gimusių ir augusių lietuvių. Pritraukite prie savo organizacijos. Nesvarbu, kad jie nemoka lietuviškai. Bet tėvų žemės prisiminimas jiems daug duos ir paskatins juos veiklai.

Dirbkite, trūškite, uoliai tar-naudami Tėvynei ir Bažnyčiai!

Ateitininkų federacijos valdyba savo paskutiniame posėdy peržvelgė rengimo komiteto Chicagoje ir savo veiklos darbus ryšium su artijančiu kongresu, kviečiamu rugsėjo 4-7 Ateitininkų namuose ir Jaunimo Centre. Šis iš eilės jau dešimtas ateitininkų kongresas ruošiamas visų pirma norint paminėti Ateities žurnalo 70 metų sukaktį. Valdybos posėdy dalyvavo ir kontrolės komisijos pirmininkas Cezaris Surdokas. Federacijos dvasios vadovas kun. Stasys Yla telefonu painformavo ypač apie kongresui skiriamą religinę dalį. Pasidžiaugta, kad liturginei komisijai sutiko vadovauti kun. dr. Viktoras Rimšelis, naujasis Marijonų provincijolas, ASS dvasios vadovas. Bendradarbiaudama su kun. Yla, liturginė komisija rūpinasi, kad visos kongresinės pamaldos praėtų orumo ir dvasinės atgaivos ženkle.

Pirmąją kongreso dieną Ateitininkų namuose ar prie jų arti esančioj koplyčioj koncelebracijom mišiom vadovaus ir pamokslą pasakys kun. V. Rimšelis. Antrąją dieną Jaunimo Centre įvyksiančių mišių vyr. koncelebrantu bus Ateities redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas. Jis pasakys ir pamokslą. Sekmadienį iškilmingas mišias už Lietuvą auko vysk. Vincen-tas Brizgys. Drauge su juo koncelebruos kongrese dalyvaujantis kunigai. Pamokslą pasakys kun. dr. Pranas Gaida, Tėviškos Žiburių redaktorius. Mišių metu

SUKAKTUVINIAM ATEITIES KONGRESUI
JAU RUOŠIAMASI LABAI STROPIAI

giedos Chicago Lietuvos operos choras. Kviečiami ir mūsų iškilūs solistai Dana Stankaitytė ir Jonas Vaznelis. Paskutinę kongreso dieną, rugsėjo 7, mišias auko vyskupas Antanas Deksnys, drauge koncelebruojant kongreso dalyviams kunigam. Pamokslą pasakys kun. Stasys Yla, Federacijos dvasios vadovas. Visom pamaldom Pranas Zaranka ruošia vadovą — giesmyną.

Kaip pranešta, finansų vajuos komisija išsiuntusi apie 1,000 laišku, kviesdama ateitininkus sendraugius ateiti finansinės paramos talkon, kuri yra būtina ir kongreso pasisekimui užtikrinti, ir tolimesnei veiklai plėsti bei palaikyti. Kongrese nedalyvau-sią ir Chicago apylinkėj gyvenan-turėtų neužmiršti, kad kongre-so dalyvių, ypač iš tolimesnių vietovių, turės stambių ke-lionės išlaidų, todėl iš jų negali-ma tikėtis papildomos finansinės paramos bendriom savo organi-zacijos reikalom. Negalėsia kongrese dalyvauti ypač pra-šomi neužmiršti savo paramos.

Informacijos komisijai vadovaująs Juozas Baužys pranešinėja spaudai naujausius ruošos įvykius. Banketo ruošimui rūpinasi Chicago sendraugiai, kurių skyrius sutiko pasirūpinti banketu. Komisijai vadovauja inž. Kazys Pabedinskas. Meninei programai atlikti pakviesti poe-

tas Bernardas Brazdžionis ir naujai kylanti solistė, veikli ateitininkė Vita Polikaitytė iš Los Angeles.

Kongreso registraciją praves Giedros korporacijos narės. Ateities sukaktuvinio vakaro programą sudarė Ateities redakcija ir studentai ateitininkai. Ateitininkų kūrybą perduos aktorius J. Kelečius, aktorė E. Lapinskienė ir komp. Darius Lapinskas. Kongreso susipažinimo vakaras yra patikėtas moksleiviam ateitininkam.

Nakvynių ir visais techniniais kongreso reikalais prašoma kreiptis į rengimo komiteto pirm. Vyt. Šoliūną, 115 Stephen St., Lemont, IL 60439. Kongreso registracijos mokesčio nebus.

Kongreso dalyvių skaičius tuo tarpu nežinomas. Ligi šiol pranešimai plaukia labai lėtu tempu. Žinoma, daugiausia atstovų ir svečių iš Chicago. Vien sendraugiai išrinko 23 atstovus ir jau pranešė jų vardus Federacijos generaliniam sekretoriui Linui Kojeliui, 2749 Ordway St., Washington, DC 20008. Bruzdėjimo netrūksta. Kongrese dalyvauti ruošiasi ir "užsienio" ateitininkai, jau nekalbant apie Kanados moksleivius, studentus ir sendraugius, kurie atvyks iš Toronto, Hamiltono, Montrealo, Windsor ir kitų vietovių.

Po kelis ir keliolika dalyvių žada atkelti iš Baltimorės, Bostono, Brocktono, Columbia, Clevelando, Detroito, Oklahomos, Los Angeles, Philadelphijos, Patersono-Newarko apylinkės (New Jersey valst.), Washingtono, Rochesterio, Hot Springs (Arkansas) ir kitur.

Visų sąjungų vienetai prašomi nedelsiant pranešti savo būsimų atstovų vardus. Būtų gera, jei pranešimuose apie atstovus būtų pridėtas ir kitų galimų dalyvių sąrašas.

Visom kongrese nagrinėsime temom gauti pranešėjai. Be anksčiau praneštų, malonu pažymėti, kad pagrindinė tems "Mūsų uždaviniai siekiant visa atnaujinti Kristuje" pranešėja bus Dalia Staniškienė iš Clevelando. Sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungų valdybos rūpinasi savo atskirų posėdžių referentais. MAS stovykloje apie kongresą kalbėjo kun. dr. K. Trimakas, dr. Adolfas Damušis, Saulius Čyvas ir kiti. Tikimasi, kad kongresui atitinkamą dėmesį skirs sendraugių stovyklos Dainavos ir Kennebunkporte, MAS Los Angeles stovykla, MAS stovykla Neringoje, studentų stovykla Ohio valstijoje ir Kanados ateitininkų stovyklos. Ne visi stovyklautojai galės atvykti į kongresą, bet visi gali domėtis jame svarstytais klausimais.

A.V.L.

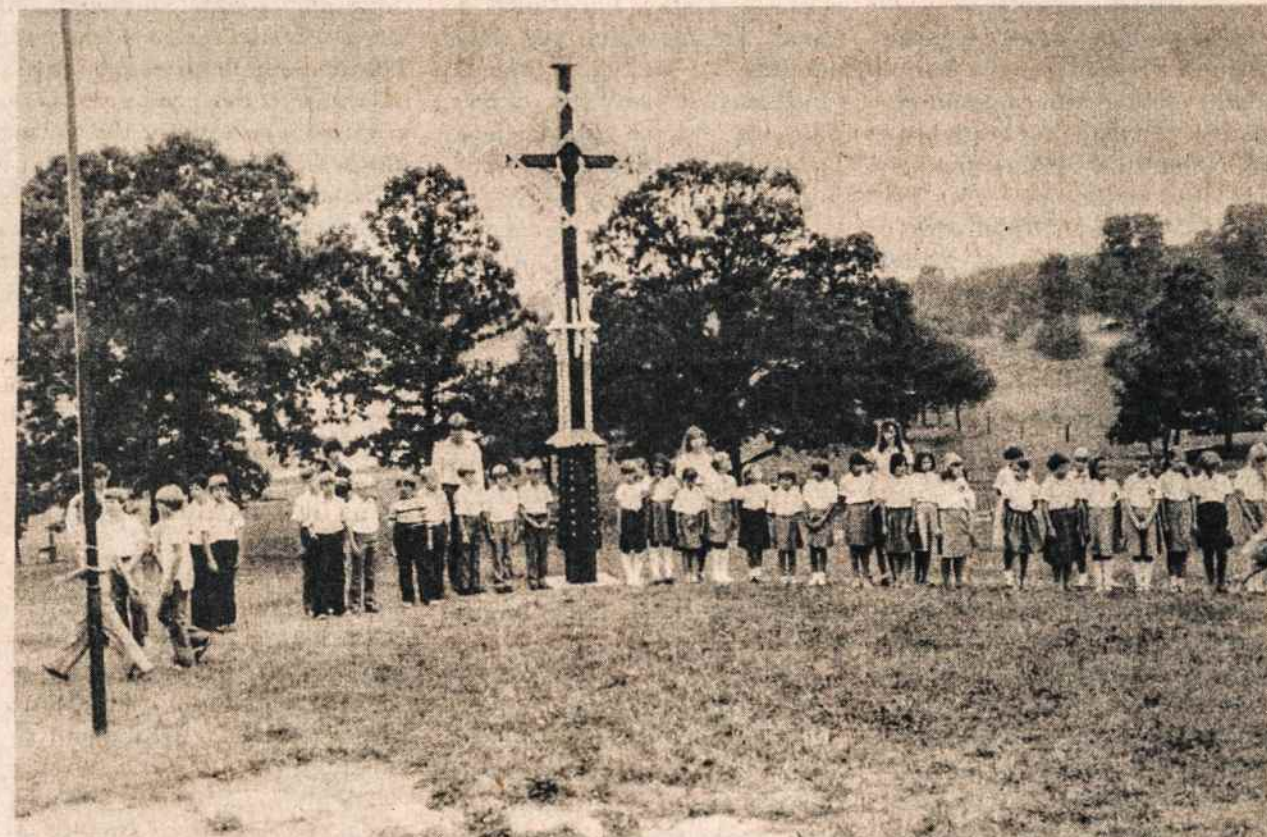
ARMĖNAI KATALIKAI

Popiežius Jonas Paulius II-sis įkūrė du naujus apaštalius egzarchatus armėnų apeigų katalikams tikintiesiems Šiaurės ir Lotynų Amerikoje. Naujųjų egzarchatų centrai bus New Yorke ir Buenos Airėse.

Pirmuoju apaštaliu egzarchu Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje gyvenantiems armėnams katalikams yra paskirtas 63-jų metų amžiaus kunigas Setian, Popiežiškosios Armėnų kolegijos Romoje rektorius ir nuo

1966-ųjų metų Vatikano radijo armėnų skyriaus vedėjas.

Apaštalinis egzarchatas Lotynų Amerikoje gyvenantiems armėnams paskirtas 41-nerių metų salezietis kunigas Bogossian. Abu nauji armėnų apaštaliniai egzarchai buvo popiežiaus pakelti į vyskopus (vr.)

Stovyklos užbaigimo iškilmės ir vėliavos nuleidimas Dainavos stovyklos metinės šventės metu liepos 19. Nuotr. Jono Urbano

ŠIRDIES GIESMĖ

PETRIUKUI

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

3

Petriukas spindėjo paklusnumo vyresniesiems dorybe. Jo galvoj negalėjo tilpti mintis, kaip kas nors galėtų kritikuoti, pasiiepti, teisti ar kaltinti mokytojus ar vyresniuosius. Savo pavyzdžiu jis plėtė draugų tarpe visišką atsidavimą ir pagarbą net tik vyresniesiems, bet ir draugams, meilę pačiai saleziečių įstaigai. Nesunku suprasti, kodėl jis net mirties patalė sakęs: "O, kokie geri yra mano vyresnieji! Kaip aš galėsiu atsitiesi už parodytą gerumą?"

Niekas niekada nematęs jame nesąžiningumo, dirbtinumo, klasingumo ar išsisukinėjimo ydų. Ir jo kuklumas buvęs paprastas ir šiltas. Du mėnesiai prieš savo mirtį, Petriukas, kaip mokiniam buvo įprasta, rašė kalėdinį laišuką mokyklos direktoriui. Glausdamasis prie tėviškos širdies, Petriukas naujai užtikrinom nedarysis jam jokių nemalonių, naujai pasižadėdamas vis labiau vertinti vyresniųjų gerumą ir pagalbą jo šventame pa-

šaukime ištesėti. "Jūs gi žinote mano menkystę, — rašė jis. — Melskitės, prašau, Kunige Direktoriau, kad aš netrukus tapčiau geras ir nusizeminęs salezietis koadjutorius."

Trilypis terminas "brolis koadjutorius" yra nukaltas sumanaus Don Bosco. Jis reiskia "darbininką, bet nedirbantį dėl uždarbio; civilį, o turintį apaštališką dvasią, kaip ir kunigas; ir vienuolį, bet neturintį jokio išviršinio vienuoliško ženklų". Kaip Petro Perkumo biografijoje sakoma, "tai auklėtojas ir artimas kunigo bendradarbis, ypač ten, kur kunigui sunkiau priesti".

Petriukas vykdė Don Bosco raginimą: būti pastoviai linksmu, stropiu moksle ir tikėjime, uoliau patraukti geran savo draugus. Todėl mylėjo savo draugus, kaip brolius. Pats saldumynų nevalgęs, o dalindamas draugams, lyg ir teisinęs: "Saldumynai sveikiau tau, negu man". Ekskursijoje į Alpių kalnus Petriukas vienam skolindavęs sau-

lės akinius, kada saulė tviskindavusi, kad net akys raibusios, kitam padėdavęs nešti maisto kuprinę per visą iškylos laiką, trečiam atiduodavęs turimą vandens atsargą, pats jusdamas troškulį. Net ir būdamas ligonis, jis išsišluodavęs kambarį, apsitvarkydavęs, kitus ligonius aprūpindavęs maistu. Betgi svarbiausia, kad Petriukas visada viską darydavęs noriai ir džiaugsmingai, ir niekas niekada ir niekur nematęs jo skausmo ir kentėjimų, o jų Petriukas tikrai turėjo. Saleziečių vienuolyno mokykloje buvusi vieša paslaptis, jog Petriukas buvęs kiekvieno brolio, kad jis buvęs "viskas visiem".

Pirmąją Petro Perkumo biografiją parašęs salezietis kun. dr. Igino Murari viename laiške kun. Antanui taip prasitaręs: "Tavo broliukas (Petriukas) nemėgo daug kalbėti apie save bei savąją šeimą ir tylėdamas mokėjo daryti gera ir būti naudingas visiem visame".

Mistinio Kristaus Kūno narys
Religinis Petriuko gyvenimas buvęs ypatingai aktyvus. Trejus metus jis buvęs Švenčiausiojo Sakramento draugijos narys, dvejus metus — draugijos pata-rėjas ir sekcijos vadovas. Priklausęs prie Katalikų Akcijos jaunimo sekcijos, o ketvirtajame ir paskutiniame kurse įstojęs į Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos draugiją. Po Petriuko mirties jo biografas Murari broliui kunigui Antanui pranešęs, jog

"Torino didmiesty yra keletas Katalikų Akcijos skyrių, pasivedusių Petriuko globai ir veikiančių jo vardu".

Pats tarnavęs mišiom, Petriukas ir daugelį savo draugų buvęs parengęs šiai altoriaus tarnybai. Jo mokyti draugai buvę geriausiai paruošti ir patys uoliausiai koplyčios ir bažnyčios lankytojai. Nuolatinis bažnyčios lankytojas Petriukas buvęs labai išradingas Švenčiausios Mergelės Marijos švenčių liturgijos paruošime.

Išėjus iš siuvyklos ar klasės kieman, pirmasis Petriuko žvilgsnis būdavęs koplyčios kryptin. Dažnai pasikviesdavęs ir vieną kitą draugą pagarbinti Jėzaus Švenčiausiojo Sakramente, prašyti pagalbos iš Jo ir iš Jo Dangiosios Motinos. Mokslo metų pradžioj, kada atvyksta nauji kandidatai, Petriukas bematant susirasdavęs globotinių. Pirmiausia juos kviesdavęs koplyčion pasimelsti ir pats padėdavęs šiem "naujokams" greičiau iškentėti namų ilgesį ir įsijungti į saleziečių šeimą. Jis laikęs savanoriška pareigą rūpintis saleziečių namų grožiu, tvarka ir švara.

Libiausiai daugeliui imponavęs Petriuko gilus susikauptimas maldoj ir dažnas Švenčiausiojo Sakramento lankymas. Visa tai labai primena kitą dabartinį jauną saleziečių šventį — Domininką Savio, o taip pat ir dangiškąjį lietuvių jaunimo globėją šventą Kazimierą.

Pergalės paslaptis

Petriuko dvasinės stiprybės ir kitų dorybių paslaptis buvo meilė ir visiškas atsidavimas Kristui ir Jo Motinai — Krikščionių Pagalbai. Ir lietuviškoj Petriuko biografijoje pelnytai pažymima, jog "koplyčios tabernakuly be-laukiančio Jėzaus dažnas prisiminimas ir jungimasis su Juo buvusi ta gilioji malonių versmė visa pakelti kantrybės ir meilės dvasioje". Kasdien skubėdavęs priimti Švenčiausiąjį į savo ligos kankinamą širdelę. Jis sakęs ir kartojęs, jog mišių ir komunijos valanda yra pati gražiausioji kiekvienos dienos valanda. Jų Petriukas įgaunęs naujos jėgos, ryžto, pajuntęs dvasios pakilimą. Jis kalbėdavęs draugam: "Jei dienos metu pasitaikytų kokių pagundų, atmintim, kad šį rytą priėmė Jėzų savo širdin. Tas padės mums nugalėti pagundas ir kitus blogus polinkius". Patar-davęs pašvęsti Dievui dienos darbus, džiaugsmus ir kentėjimus.

Švenčiausiojo aplankyme Petriukas maldoj ar giliam susikauptime išliedavęs Jėzui savo jausmus, aukodamas Jam savo padarytus apsimarinius, atnaujin-damas pasiryžimus. Jo atsidavimas Mergelėi Marijai irgi buvęs visiškasis. Švenčiausiojo Sakramento lankymų metu jis kviesdavęs bendramokslis sukalbėti dar vieną "Sveika, Marija", prašant jos pagalbos tapti geras-niais.

Sergančiam draugui kartą sakęs: "Paaukok tą savo nesveikumą Švenčiausiaj Motinėlei. Ji — visų malonių tarpininkė. Ji tave už tai dar labiau globos".

Žavūs yra ir Petriuko paskutiniųjų rekolekčių pasiryžimai: elgtis su visais švelniai ir su meile; stengtis tubulai atlikti savo pareigas visur ir visada; stengtis su Visagalio pagalba dar labiau apsimarinti, ypač nieko negerti nevalgymo metu; bažnyčioj laikytis kuo korektiškiau ir galimai didesniame susikauptime; kantriai kentėti šaltį ir karštį.

Apaštalo dvasia

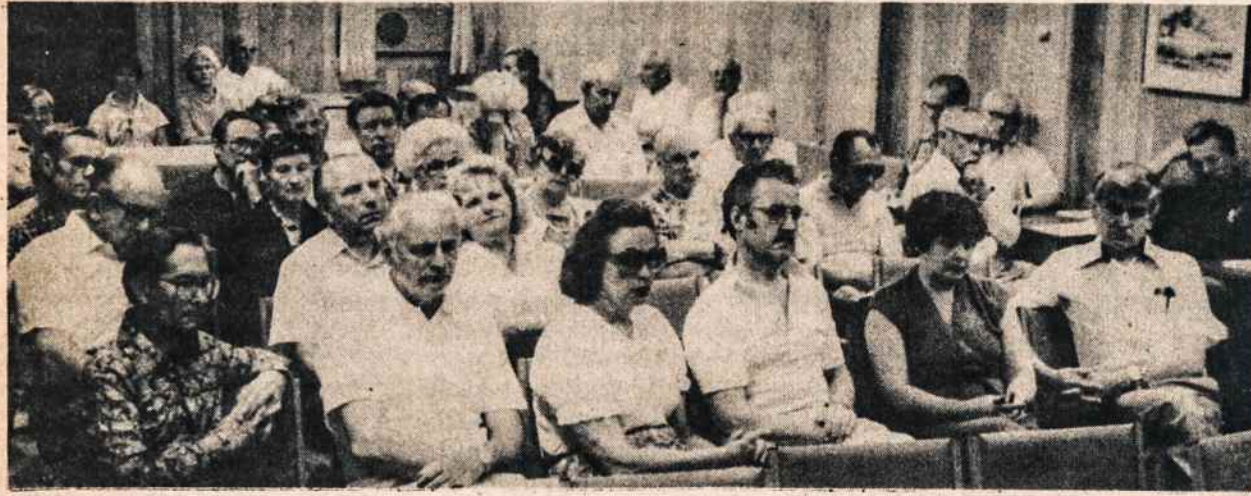
Negalima nesuminėti ir Petriuko apaštalavimo dvasios, atsispindinčios jo laiškuose.

Jau pirmajame laiške iš Italijos 1932 rugsėjo 18 jis rašo savo tėveliam: "Nesigailėkit manęs, tėveliai... Nesigailėkit nė brolio Antano, kad jis važiuoja į misijas. Aš žinau tai aiškiai, kad jis bus laimingas. Ne tik jis vienas bus laimingas, bet ir mes per jį liksime laimesni. Reikia gailėtis tik tų, kurie eina blogais keliais..."

Po metų, 1933 rugsėjo 10 pasiųstame laiške, jis godžia tėvelį: "Gaila, kad tėvelis susilaužęs ranką turi daug kentėti, bet ką padarysi, ant šio pasaulio juk visko pasitaiko. Atsiduokim Dievui, ir Jis mums šimteriopai atlygins už kiekvieną sunkumėlį".

(Bus daugiau)

LF Bičiulių poilsio ir studijų savaitėje paskaitos metu. Nuotr. V. Maželio

ISPŪDINGA LFB POILSIO—STUDIJŲ SAVAITĖ

BRONIUS VAŠKAITIS

(Tąsa iš praeito numerio)

Apžvelgęs Lietuvių Bendruomenės kūrimąsi, suminėjo daug frontininkų, aktyviai prisidėjusių prie LB įkūrimo, o vėliau gyvai pasireiškusių LB darbuose. Štai jų bent keli. Dr. Antanas Maceina ir dr. Juozas Girnius buvo žymieji LB ideologai, Stasys Barzdukas — pirmasis JAV LB pirmininkas, PLB pirmininkas, Pasaulio Lietuvių steigėjas ir ilgametis jo redaktorius. Už bendruomeninę veiklą buvo sumuštas senosios kartos lietuvių. Bronius Nainys — PLB ir JAV LB pirmininkas, redagavęs ir dabar redaguojąs Pasaulio Lietuvių. Vytautas Volertas — JAV LB pirmininkas, dr. Antanas Razma — Lietuvių Fondo steigėjas (iš šio Fondo LB susilaukė didelės paramos). Algimantas Gečys — JAV LB pirmininkas, dešimtį metų vadovaująs LB politinei veiklai. Anatolijus Kairys — parašęs labai ryškias LB kultūros tarybos darbų gaires. Leonardas Valiukas — sėkmingai vadovavęs rezoliucijoms praveisti komitetui. Vytautas Vaitiekūnas, dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Petras Kisielius, prof. Juozas Brazaitis — tiesiogiai ir netiesiogiai nemažai talkino Liet. Bendruomenei. Jaunesnieji minėto veiksnio aktyvistai yra Linas Kojelis — dabartinis Washingtono LB pirmininkas, Virgus Volertas — JAV LJS valdybos pirmininkas.

Apie 500 žmonių šiuo metu darbuojasi LB padalinuose. Jų eilėse yra nemažai frontininkų. Lietuvių Bendruomenė yra ne

kas kita, kaip Lietuva tremtyje. Ji neturi mirti mūsų širdyse.

Dailiojo žodžio rečitalis

Vakare įvyko Elenos Blandytės dailiojo žodžio rečitalis. Pradėjusi 8-tąja psalme, su giliu įsijautimu, panaudodama gestus bei balso intonaciją, gražiai interpretavo mūsų klasikų: K. Donelaičio — Ažuols girpelnys, Maironio — Jūratė ir Kastytis, V. Krėvės — Užkeikta merga, B. Brazdžionio — Paskutinis pamerktos žodis, V. Tamulaičio — Sugrįžimas.

Įtarpuose J. Kojelis trumpu, bet taikliu žodžiu apibūdino kiekvieną minėtą rašytoją. Rečitaliui orumo teikė J. Vasario muzikinė palyda.

Vidaus reikalai

Ketvirtadienį, liepos 16, įvyko metinė LFB konferencija, kurioje buvo gvildinami sąjūdžio bėgantieji reikalai. Padarius tarybos ir centro valdybos pranešimus, ilgai sustota prie doc. Vytauto Skuodžio-Scott gelbėjimo. Iki šiol Skuodžio išlaisvinimu beveik niekas nesirūpino. Buvo pareikšta baimė, kad jį gali ištikti

toks pat likimas, kaip estų rezistentų Juri Kuk, kuris taip pat badavo ir mirė neaiškios aplinkybėmis.

Išsiaiškinus reikalo svarbumą, Skuodžio gelbėjimui suaukota 6000 dol., gi 4000 — Pabaltijio kraštų populiarinimui. Tuojau telefonu buvo susisiekiama su Hanaford Public Relations firma. Ji už minėtą sumą sutiko vieno mėnesio laikotarpyje kontaktuoti didžiųjų JAV laikraščių redakcijas ir iš jų gauti straipsnius Skuodžio reikalui. Be to, ji darys

spaudimą į kongresą bei vyriausybę, kad būtų jis išlaisvintas. Televizijoje bus duodami pasikalbėjimai su Vl. Šakaliu ir su kun. K. Pugevičiumi.

Kitų metų studijų ir poilsio savaitė bus Dainavoje. Centro valdyba per porą mėnesių praneš tikslų laiką.

Centro valdybą sudarė: Juozas Ardy, prof. Rimas Šliažas, Juozas Mikonis, Vacys Rociūnas, Jonas Vasaris, Vincas Akelaitis, Albertas Sušinskas. Valdyba iš pareigų pasitraukė. Rudenį bus renkama nauja valdyba ir taryba.

Apie J. Brazaičio raštus

Dr. K. Ambrozaitis ir Juozas Baužys referavo apie prof. Juozo Brazaičio raštus. Jau išleisti du tomai. Trečias tomas pasirodys netolimoje ateityje. Spaudai ruošiamas ir ketvirtas tomas. Taip pat daromi žygiai išleisti Daumanto "Partizanų" trečią papildytą laidą, į kurią bus įtraukta gana daug naujos medžiagos. Ruošiamasi ir naujojo Aloyzo Barono romano "Mirti visada suspėsi" išleidimui.

Apie Vliką

Pirmininkas J. Ardy pareiškė, kad LFB dalyvavimas Vlike remiasi respektu šiai institucijai, o ne jo dabar užimta linija. Jis vylėsi, kad ateityje, Vliko sudėčiai pasikeitus, našesnis bendradarbiavimas gali tapti įmanomas.

Jaunųjų mintys

Vakare jaunosios kartos atstovai — Joana Kuraitė, Kanados Liet. Bendruomenės pirmininkė, ir Linas Kojelis kalbėjo tema "Partijos ir politiniai sąjūdžiai jaunimo perspektyvoje". Jie pareiškė, kad skurdūs politinių partijų likučiai išsivijoje neturi veiklos lauko. Negalėdamos dalyvauti politiniame gyvenime, partijos neatlieka joms skirtų funkcijų. Gyvena praeitimi arba fantazijose kuria būsimos nepriklausomos Lietuvos planus. Kai kurios, dėl visiško silpnumo ir negalėdamos nieko pozityvaus duoti, užsiima negatyvia kritika arba net šmeižia aktyvuosius žmones. Dėl minėtų priežasčių jaunimas visiškai jomis nesidomi. Apie įvairių krypčių sąjūdžius jauni žmonės mažai ką žino. Mūsų veiksniai — Altas ir Vlikas — suinteresuoti Lietuvių Bendruomenės puolimu ir rūpinasi, kaip jai sudaryti kliūtis. Jaunimą labiausiai patraukia Lietuvių Bendruome-

nė ne savo plačiašake veikla, o ypač drąsiais išėjimais politinėje srityje.

Skaidrės iš praeities

Vakare buvo rodomos skaidrės ir dainuojamos nuotaikingos dainos. Dr. V. Majauskas prisiminė tuos, kurie per 25 metus linksmino stovyklautojus. Dr. K. Ambrozaitis parodė skaidres, kas dėjosi prieš 25 metus, kada jie buvo jauni, su mažais vaikais. Dabar vaikai užaugo, baigė mokslus, sukūrė savo šeimas, o tėvus gyvenimas lenkia prie žemės. Skaidrių protarpuose skambėjo dainos, dainuotos ankstybesnėse stovyklose. Jas dueto dainavo: dr. V. Majauskas su žmona, Džiugienė — Majauskas, dr. P. Kisielius — Majauskas.

Rezistencijos įtaka literatūrai

Penktadienį, liepos 17, Tomas Venclova komentavo "Pokario rezistencijos įtaką vėlesnei lietuvių literatūrai". Kalbėtojas pabrėžė, kad žudynės, vertimas stoti į Raudonąją armiją, vežimai išprovokavo partizaninį karą, kuris siekė nusikratyti okupantais ir atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Komunistai teigia, kad tai buvusi klasių kova, sukurstyta ankstesnio režimo valdininkų. Anot prelegento, tai grynas melas. Komunistai visai nutyli tautines apraiškas.

Partizanų epocha atspindi pavergtos Lietuvos literatūroje ir filmuose. Laisvės kovotojai ten parodomi kaip žiaurūs žudikai, degeneratai, o stribai — ramių žmonių sargai, idealistai. Tikrumoje buvo priešingai. Stribių eilėse buvo žemos moralės kriminalistai, visokie nusikalčiai su sadistiniais polinkiais.

Paskaitininkas kiek plačiau panagrinęs Vytauto Petkevičiaus romaną "Šautuvas, meilė ir duona". Jis yra čekistas ir karjeristas. Išgėręs kalba teisybę, o blaivas būdamas, yra okupantų didelis pataikūnas. To romano pirmoje laidoje yra vaizduojami partizanai kaip padorūs žmonės, o jau antroje laidoje viskas išmesta, išmesti ir vežimai, čekistų žiaurumai.

Kiek objektyviau partizanai vaizduojami P. Cvirkos romane "Upė negrįžta". Filme "Niekas nenori mirti" kai kas įžiūri opozicinių elementų. Paskutiniu metu partizanai vaizduojami labai šlykščiai.

Tremties partizaninę epochą geriausiai aprašo E. Juciūtė — Pėdos mirties zonoje ir Daumantas — Partizanai. Venclovos manymu, tokių knygų okupuota Lietuva greičiausiai niekada nesulauks.

Koncertas

Vakare didžiojoje salėje buvo koncertas, į kurį atsilankė visi ten vasarį. Koncerte dainavo trečios kartos lietuvių Marytė Bizinkauskaitė. Ji padainavo: "Pirmąją audrą — Kairiūkščio, Gundė mane bernuželis iš op. "Raseinių Magdė" — J. Žilevičiaus, Son Pochi Fiori iš op. L'Amico Fritz — P. Mascagni, Quando men vo iš op. Bohema — G. Puccini ir Kur bakūžė samanota.

Plačiai žinomas Bostono sekstetas, vadovaujamas J. Gaidelio, susirinkusius maloniai nutiekė šiomis dainomis: Pasveikinimas, Pjauna broliukai, Balnok, tėveli, Stikliukas, Ramovėnų maršas.

Solistės akompaniatorius James Hay pianu paskambino Haydn sonatą.

Rašytoja Alė Rūta paskaitė epizodą iš savo kūrybos.

Antrame seksteto išėjime išgirdome: Tik tave, Papartis, Tu neužmiršk, Ten, Užstalės daina, Laukiu tavęs ateinant.

Scenoje vėl pasirodė sol. Bizinkauskaitė. Ji pabaigai padainavo: Smuikas — G. Gudauskienės, Miela miela iš "Kartą pavasarį" — Romberg, Rožių tango ir Ireanos valsą — J. Stankūno.

Visas koncertas praėjo labai pakiliu nuotaikos ženklu. Publika nei solistės, nei seksteto nenorėjo paleisti nuo scenos. Prasė vis daugiau dainuoti. Solistė

Maralin Niska, Metropolitan ir New York City Operu primadona, grafiškos rolė Song of Norway (Forrest in Wright) pastatyme. Ši garsi solistė dainuoja lietuvių Kultūros Zidiny rugsėjo 27, sekmadienį, 4 val. popiet.

Daytona Beach, Fla.

Sigita Ramanauskienė, gyv. Daytona Beach Shores, neseniai baigė nuosavybių pardavimo kursą ir pradėjo dirbti Realty World (Adams Cameron & Co.) įstaigoj. Planuoja specializuotis kondominiumų ir statybinių žemių pardavime, bet kartu tarpininkauja ir namų pardavime. Ji yra įsigijusi daktarą (University of Connecticut) iš psichologijos ir pedagogikos, ir profesoriavo tame pačiame universitete bei Bethune-Cookman kolegijoje Daytona Beach. Dabar, praplėsdama savo gabumus į kitas sritis, ji yra įsitikinusi, kad galės patarnauti ir savo tautiečiams, besidairantiems nuosavybių saulėje Floridoj. Jos vyras inž. Vytenis Ramanauskas, dar gyvenant Connecticut valstijoje, vertėsi mokydamosi baseinų ir namų statybos srity. Atvykus į Daytona Beach, jis ir čia atidarė mokydamosi baseinų įrengimų įstaigą (Aquatech Pools), be to, verčiamis ir namų statyba. Jo vedama statybos įstaiga vadinas Halifax Designer Homes, Inc., ir yra Port Orange, Fla. Jauniam biznieriui linkėtina gražios sėkmės.

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė su vyru Jurgiu iš Adelaidės (Australija) lankėsi pas seserį Aldoną ir dr. Joną Sandargus, gyv. Ormond Beach, Fla. Čia svečiavosi apie mėnesį laiko, dainavo Lietuvių klubo suruoštame Motinos dienos minėjime, aplankė savo pažįstamus ir gimines čia ir šiaurinėj Amerikoje ir birželio 10 išskrido atgal į Australiją.

ir sekstetas dar padainavo po tris dainas.

Studijų savaitę užsklendė dr. Adolfas Damušis, buvęs laikinosios vyriausybės narys. Jis konstatavo, kad 1941 metų suskilimas prieš Sovietų Sąjungą buvo kartu ir iš jos išstojimas. Lietuvoje pralieto kraujo veikiamos naujos generacijos stoja į žūtbutinę kovą prieš okupantus.

Čia stovyklavę ir pailsėjo, ir daug kuo praturtino savo dvasią.

Stovyklai vadovavę

Savaitės komendantas buvo Juozas Mikonis, finansus tvarkė Jonas Vasaris, spauda rūpinosi Vacys Rociūnas, programos reikalais — Juozas Ardy.

Pirmą kartą dalyvaujant, studijų-poilsio savaitę padarė labai gerą įspūdį.

Audra Alksninytė, Danutės ir Algirdo Alksninių duktė, baigė Politechnikos institutą Rensselaer, N.Y., kaip mechanikos inžinierė. Šiai vasarai ji išvyksta dirbti į Olandiją. Tai antroji Alksninių duktė, baigusi aukštąjį mokslą. Perna Dalia baigė sąsąkaitybą Stonehill kolegijoj Mass. valstijoje, dabar dirba Bostone. Sūnus Naras studijuoja Emory Riddle aeronautikos kolegijoj Daytona Beach. Savo seserų ir jaunesnieji — Rūta ir Tomas. Rūta šį pavasarį baigė gimnaziją ir nuo rudens pradės studijas Florida State University, Tallahassee, Fla.

Marija ir architektas Antanas Varnai iš No. Miami Beach, Fla., aplankė savo giminičius Aldoną ir Juozą Sodaičius, gyv. Ormond by the Sea, Fla., ir praleido apie savaitę laiko. Čia susitiko su savo senais pažįstamais Stella ir Vyt. Abraičiais, Vlade ir Ged. Lapėnais, Angele ir Ant. Kašubais ir kt.

Marija ir Jonas Mackevičiai, grįždami iš Pampano Beach, Fla., kur jie praleidžia žiemas savo kondominiume, sustoję pas savo pažįstamus Ormond Beach, Fla., susipažindami su vietos gamta, puikiu pajūriu ir gyvenimo sąlygomis. M. ir J. Mackevičiai nuolat gyvena Cape Code, Mass.

Elzbieta ir Ignas Simonaičiai iš Hartford, Conn., ir duktė Marytė su vyru ir šeima praleido ilgesnes atostogas Ormond Beach, Fla. Čia jie atostogaus praleidžia jau bene septinti metai, nes gražus pajūris ir apylinkės tikrai vilioja. (jvs)

KATALIKAI INDONEZIJoje

Pagal paskutinius statistinius duomenis, Indonezijoje dabar yra penki milijonai katalikų. Jie sudaro tris su puse procento visų krašto gyventojų, kurių yra 147-mi milijonai. Penkis milijonus Indonezijos katalikų dviasinia aptarnauja 1554-ri kunigai, kurių daugiau negu pusė — 892 — jau yra vietinės kilmės, ir 27 vyskupai, jų tarpe 18 vietinės kilmės. Indonezijos gyventojų didelę daugumą, apie 90 procentų, sudaro musulmonai, likusieji šeši su puse procento, be katalikų, yra protestantai ir budistai. (vr)

HARTFORDO LIETUVIŲ KLUBO PAŽANGA

Hartfordo Lietuvių klubas yra gana sena organizacija. Ji įsikūrė 1910, gi 1942 įsigijo trijų aukštų barokinio stiliaus mūrinius namus, kurie buvo pastatyti 1895. Tai buvo Cathedral Lyceum namai. Jų adresas — 227 Lawrence Street, Hartford, Conn.

Klubo steigėjų jau nebėra gyvųjų tarpe, bet klubo veikla tęsiasi. Dabartinę valdybą sudaro: pirmininkas Stasys Baltauskas, vicepirm. Alfonsas Dzikas, išdininkas Vytautas Petravičius, tarybos pirmininkas — Steponas Zabulis, kiti tarybos nariai: Vytenis Nenortas, Algis Jalinskas, Juozas Grinius, Jonas Pakalnis, Romas Moncevičius, sekretorė — Eleonora Minukienė.

Klubo narių skaičiui sumažėjus, pastatas jau nešė tik nuostolius. Tada kilo mintis įrengti restoraną ir jį pavadinti Tauro vardu. Atsirado lietuvių, kurie parėmė šį sumanymą. Buvo surinkta piniginė parama. Kliūčių buvo labai daug, nes reikėjo pakeisti ir zonos reikalavimus. Priešinosi apylinkės gyventojai. Bet kada namas buvo atnaujintas, jie džiaugėsi ir sakė, kad tai tikra pilis.

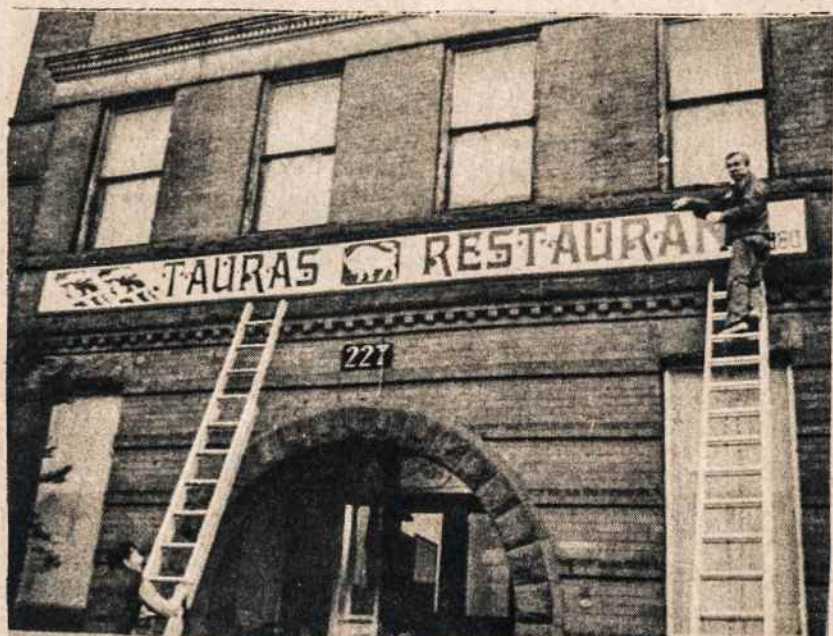
Šiuo namu naudojosi visos Hartfordo lietuvių organizacijos, bet didžiausia našta teko pačiam Hartfordo Lietuvių klubui. Klubas prašo visų lietuvių padėti plėtoti kultūrinę veiklą, prašo ir konkrečių pasiūlymų.

Į klubą atsilanko daug katalikų, bet to neužtenka. Klubas

tikslas yra pagyventi lietuvių veiklą ir išlaikyti mūsų kultūros aukštą lygį.

Norėdamas išjudinti klubo veiklą ir pritraukti jaunimą, Stasys Baltauskas paliko savo inžinieriaus tarnybą Hartfordo universitete. Nuo liepos 24 jis perėmė vyriausio vadovo pareigas klube. Linkime jam sėkmės. Drauge ir remkime jo veiklą.

Hartfordo lietuvių klubas iškilmingai švęs savo Tauro restorano įrengimo metines. Tai bus lapkričio 7. Ta proga iš New Yorko pasikvietė vyrų chorą Perkūną. Bus koncertas su vakariene iš šokiais. (Klubo valdyba)

Hartforde lietuvių klubo restoranas — Taurus. Kairėje Alfredas Maslauskas, padaręs šią išskabą, dešinėje — Stasys Baltauskas — klubo pirmininkas ir vedėjas. Abu kabina naują išskabą.

DŽIUGI ŠVENTĖ PUTNAME

1981 birželio 20 įvyko Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolyno gyvenamo pastato pašventinimas Putname. Pašventinimą atliko vienuolyno kapelionas kun. prof. Stasys Yla. Buvo pažadėjęs dalyvauti vietos vyskupas, bet negalėjo atvykti. Apie šį vienuolyną, seselių darbus kalbėjo kun. Yla, vienuolyno vyresnioji seselė Aloyza, statytojų vardu seselė Margarita, Chicagos rėmėjų būrelio vardu M. Remienė ir rėmėjų vald. vardu pirm. V. Vaitkus.

Dauguma lietuvių esam buvę toj sodyboj kuria proga, o ypač Lietuvių susitikimo šventėj, kuri vyksta kasmet su mergaičių stovyklos užbaigimo programa. Ši sodyba yra vienas iš didžiųjų lietuviško gyvenimo ir veiklos židinių. Seniau čia buvo mergaičių bendrabutis, kada jos čia studijuodavo, mergaičių vasaros stovykla yra jau, berods, nuo 1944 metų. Gražūs ir patogūs ark. Jurgio Matulaičio senelių namai, kuriuose daug lietuvių leidžia savo rudenėjančias dienas. Yra spausdinami lietuviški laikraščiai: Laiškai lietuviams, Lux Christi, Vytis, Eglutė ir visa eilė kitų. A. a. prel. Pranciškaus Juro iniciatyva čia buvo įkurtas Alkos muziejus. Paskutiniu laiku tam muziejui pastatytos pritaikytos patalpos. Čia renkamos ir kataloguojamos knygos, laikraščiai, leidiniai ir įvairūs archyviniai dokumentai. Yra graži bažnyčia. Žodžiu, ši seselių sodyba tapo vienu iš lietuviško gyvenimo ir veiklos bei auklėjimo centrų.

Birželio 20 susirinko keli šimtai seselių rėmėjų iš įvairių kolonijų, pvz., net iš Chicagos buvo per 20 asmenų. Žiūrint į šią visą aplinką, į tuos pastatus, matai tų darbščių bitelių-seselių skubėjimą su visokiais reikalais, susimąstai: iš kur ta jėga, tas noras, pasišventimas, ta energija dirbti tuos darbus, statyti tuos didžiulius pastatus, kurie tarnauja ir tarnaus lietuviams?

Šis vienuolynas yra šaka bolševikų sunaikinto vienuolyno Marijampolėje, kurį 1918 įsteigė ark. Jurgis Matulaitis. O kun. J. Navickas 1936 pasikvietė 5 seseles iš ten. Jos apsigyveno Marianapoly. 1937 Chicagos kardinolas J. Mundelein davė leidimą joms kurtis jo diecezijoj. Čia jos dirbo iki 1954 įvairius darbus tėvų marijonų įstaigoje. Tačiau jos turėjo norą ir viltį įsigyti nuosavus namus vienuolynui ir juose dirbti. Taip 1939 jos gavo leidimą Connecticut valstijoj ir nusipirkto namus Thompsonse. Nuo čia ir prasidėjo jų didysis darbas tarnauti Dievui ir dirbti lietuviams. Jų veikla čia išsiplėtė.

Taip stebint ir mąstant, kas jų yra padaryta ir dirbama, kyla mintis, kaip iš tokio mažo lyg garstyčios grūdo galėjo išaugti tokia sodyba, tokie pastatai, tokia plati veikla, kuri šviečia šio kontinento lietuviams. Ir kažin kur aukštybėse, rodos, matai ir junti nematomą ranką, kuri jas veda ir globoja, padeda ir suteikia jėgų. Jų tikėjimas, pasišventimas ir yra ta didžioji jėga, kuri talkina visuose jų darbuose. O geradariai lietuviai, kurie stebi ir mato jų darbo vaisius, tos pačios didžios jėgos vedami, jas remia. Tikėjimo galia jas veda tais nuostabiais keliais ir duoda tuos didžius darbo rezultatus, kuriais ir mes visi naudojames.

Įvyko jų vienuolyno gyvenamo namo pašventinimas. Jos tiek daug metų gyveno ir vargo toj senoj bakūžėj. Nuo dabar jos turės jaukią pastogę savo trumpom poilsio valandom, ko jos yra labai vertos.

Mes ir toliau prašom Aukščiausiąjį, kad jis jas globotų, laimintų jų darbus ir duotų daugiau pašaukimų šiam didžiam jų darbui.

ga, kuri talkina visuose jų darbuose. O geradariai lietuviai, kurie stebi ir mato jų darbo vaisius, tos pačios didžios jėgos vedami, jas remia. Tikėjimo galia jas veda tais nuostabiais keliais ir duoda tuos didžius darbo rezultatus, kuriais ir mes visi naudojames.

Įvyko jų vienuolyno gyvenamo namo pašventinimas. Jos tiek daug metų gyveno ir vargo toj senoj bakūžėj. Nuo dabar jos turės jaukią pastogę savo trumpom poilsio valandom, ko jos yra labai vertos.

Mes ir toliau prašom Aukščiausiąjį, kad jis jas globotų, laimintų jų darbus ir duotų daugiau pašaukimų šiam didžiam jų darbui.

WORCESTER, MASS. Skaudi tragedija

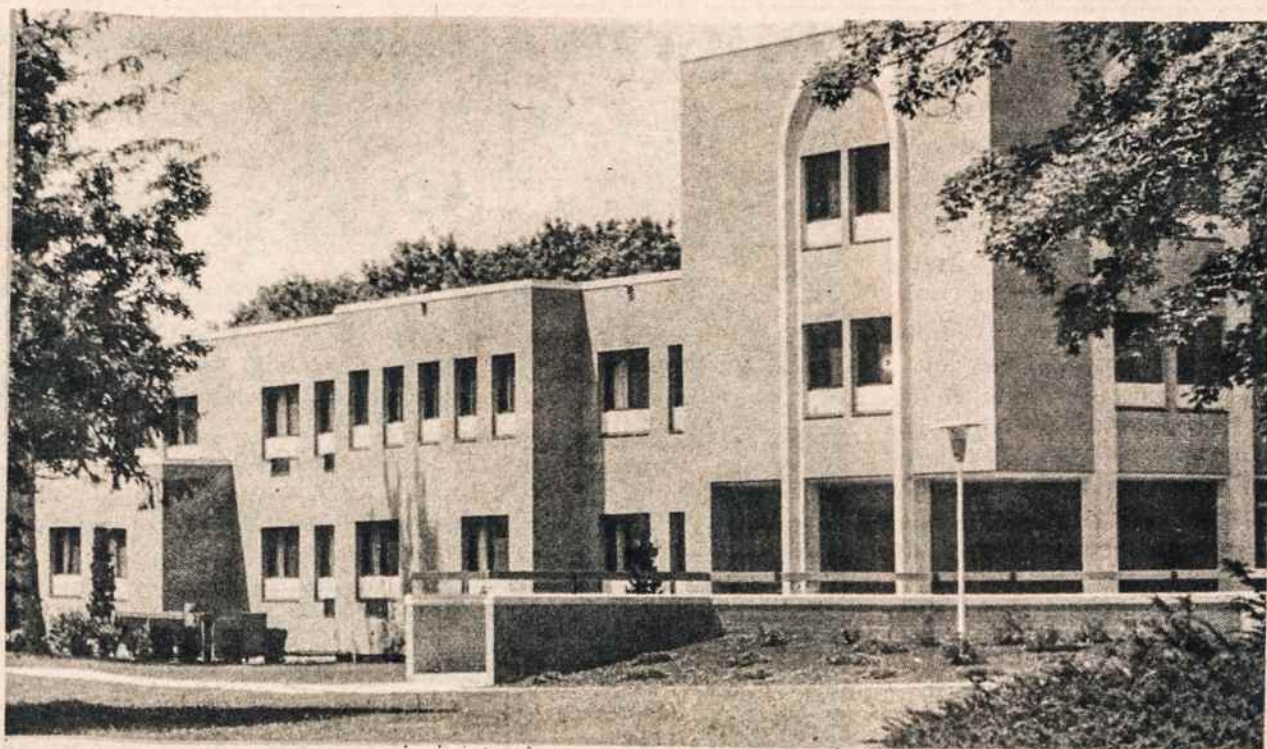
Liepos 29 Salomėja Statkienė su savo vyru Jurgiu išvažiavo į Nantasket Beach. Ten jie buvo išsinuomoję keletu dienų pasamamį, norėdami pailsėti ir pasimaudyti Atlante. S. Statkienė labai mėgo maudytis ir buvo puiki plaukikė. Plaukiojo linkma keletą dienų viliojančiose Atlanto bangose. Tačiau vieną dieną ji nebegrįžo į krantą. Pakrančių sargyba rugpiūčio 2 pavakarę ją surado ir ištraukė iš Atlanto be jokių gyvybės ženklų. Mirė pačiame gyvenimo pajėgume, 52 metų amžiaus. Ši neįtikėtina žinia pripildė dideliu skausmu ir gailėsčiu Worcesterio lietuvių širdis, o ką bekalbėti apie šeimos ir giminių skausmą...

Salomėja Milerytė-Statkienė gimė 1929 Lietuvoj. 1944 Mileirų šeima, kaip ir daugelis kitų, pasitraukė į Vokietiją. Karo laiku Salomėja kartu su šiu eilučių autore kasė apkasus ir kartu po karo gyveno tose pačiose lietuvių stovyklose anglų zonoj — Neumuenster, Klein-Wittensee ir kitur. 1948 iš Vokietijos išvyko į Angliją. Po kelerių metų išsteigė už Jurgio Statkaus.

1955 Statkai šeima su maža dukrele Birute atvyko į Ameriką ir apsigyveno Worcesterj, nes čia gyveno Salomėjos tėvai ir sesuo Albina. Salomėja gavo darbą "State Mutual Life Assurance Co. of America", kur išdirbo iki mirties — 25 metus. Buvo pavyzdinga darbininkė, pareiginga, religinga ir visa širdim šeimai atsidavusi motina. Priklausė prie Šv. Kazimiero lietuvių parapijos ir ALRK Moterų Sąjungos 5-osios kuopos.

A. a. Salomėja Statkienė buvo pašarvota Dirs-Kazlauskas laidotuvių namuose ir visų gausiai lankoma. Rugpiūčio 4 po pietų, nežiūrint karštos dienos, Moterų Sąjungos 5-osios kuopos narės susirinkusios kalbėjo rožančių. Vakare maldas sukalbėjo klebonas kun. A. Miciūnas, MIC. Karstas skendėjo gėlėse.

Rugpiūčio 5 atlydėta į Sv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurioj už jos sielą mišias aukėjo parapijos asistentas kun. B. Uždavi-

P.Ž. Naujasis Putnamo seselių vienuolynas, kuris buvo pašventintas birželio 20. Nuotr. V. Maželio

Salomėja Statkienė

nis, MIC. Jis pasakė ir pamokslą. Kartu su juo koncelebravo kleb. kun. A. Miciūnas, MIC, ir kun. Gelbert iš Holy Name aukštesniosios mokyklos. Giedojo parapijos vyrų choras kartu su muziku Burduliu. Solo giedojo V. Roževičius. Gausiai dalyvavo Moterų Sąjungos 5-osios kuopos narės. Jos išlydėjo savo narę a.a. Salomėją iš laidotuvių namų, pasitiko prie bažnyčios ir paskutinį kartą išlydėjo į amžino poilsio vietą.

Kartu su sąjungietėmis į bendrą maldą jungėsi mūsų kolonijos gyventojai, kurių prisirinko pilna bažnyčia, nežiūrint, kad buvo darbo diena. Jie visi ją palaidėjo ir į Notre Dame kapines, kuriose ilsisi a.a. S. Statkienės tėvelis Ignas Mileris, miręs prieš 20 metų.

Kapinėse paskutinį religinį patarnavimą atliko kun. B. Uždavinis, MIC. Sugiedota "Viešpaties Angelas". Verkė ne tik šeima, giminės, bet ir kiti, taip staiga ir netikėtai a.a. S. Statkienė atsiskyrus iš mūsų tarpo ir iškeliauvus į amžinybę.

Nuliūdime liko vyras Jurgis Statkus ir vaikai. Sūnus Jonas lankė Švento Vardo aukštesniąją mokyklą, priklauso prie Nevėžio tunto skautų, dalyvauja tautinių šokių grupėj Žaibas, daug metų yra Šv. Kazimiero parapijos altoriaus patarnautojas. Duklė Danutė yra studentė Worcester State kolegijoj. Duklė Birutė Mange turi šeimą. Abi skautės. Liūdi ir motinė Adelė Milerienė, sesuo Albina Sabuk su šeima, du anūkai ir kiti giminės, taip pat ir Worcesterio lietuvių kolonija.

A. a. S. Statkienės vyras Jurgis su giminėmis pakvietė visus laidotuvių dalyvius pietų į Maironio Parką.

Vėl supiltas naujas kapas tarp anksčiau mirusių šios kolonijos lietuvių, o juos taip dažnai vieną po kito lydėm į tas kapines. Išsėkis ir tu, mieloji jaunystės ir tremties dienų drauge Salomėja, Viešpaties ramybėj, svetingoj Amerikos žemėj.

Janina Miliauskienė

LIETUVIAI RESPUBLIKONAI WASHINGTONE

Tautinių grupių respublikonų suvažiavimas birželio 5-7 vyko Shoreham viešbuty, Washingtone. Dalyvavo 500 su viršum delegatų ir svečių, jų tarpe per 40 lietuvių.

Penktadienio vidurdienį įvyko uždaras Amerikos užsienio politikos paaikškinimas "Old Executive House" spaudos konferencijų patalpoj. Popiet pagrindinę suvažiavimo sesiją sveikino viceprezidento George B. Bush žmona.

Vakare daugelis delegatų rinkosi į Army-Navy klubą "Century Club" priėmimui. Čia atvyko eilė Baltųjų Rūmų pareigūnų, keletas senatorių, eilė kongresmanų bei partijos pareigūnų.

Apie dešimtą val. vak. Shoreham viešbuty prasidėjo Amerikos lietuvių respublikonų federacijos metinis susirinkimas. Visus pasveikino pirm. Anatolijus Milunas. Susirinkime dalyvavo Vliko pirm. dr. K. Bobelis, JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus, vicepirm. A. Zerr, vykd. vicepirm. J. Urbonas, Visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečys, Altos įgaliotinis Washingtono dr. J. Genys ir kiti.

Susirinkime praveista federacijos įstaigų pakeitimai, išklaudyta pranešimų ir išrinkta nauja valdyba: pirm. Anatolijus Milunas, I vicepirm. Eugene J. Ziurys Jr., II vicepirm. Aušra M. Zerr, III vicepirm. Liucija Mažeikienė, izd. Aleksas Jančūnas, sekr. Kazimieras Oksas. Susirinkime buvo atstovaujama 16 klubų iš įvairių JAV vietovių.

Susirinkimą baigiant, pirm. A. Milunas įteikė federacijos atžymėjimus už išskirtinę veiklą Jonui Talandžiui, Liucijai Mažeikienei, Lilijai Grumulaitienei, Aušrai Zerr, Eugenijui Ziuriui, Zigmui Strazdui ir Jonui Urbonui.

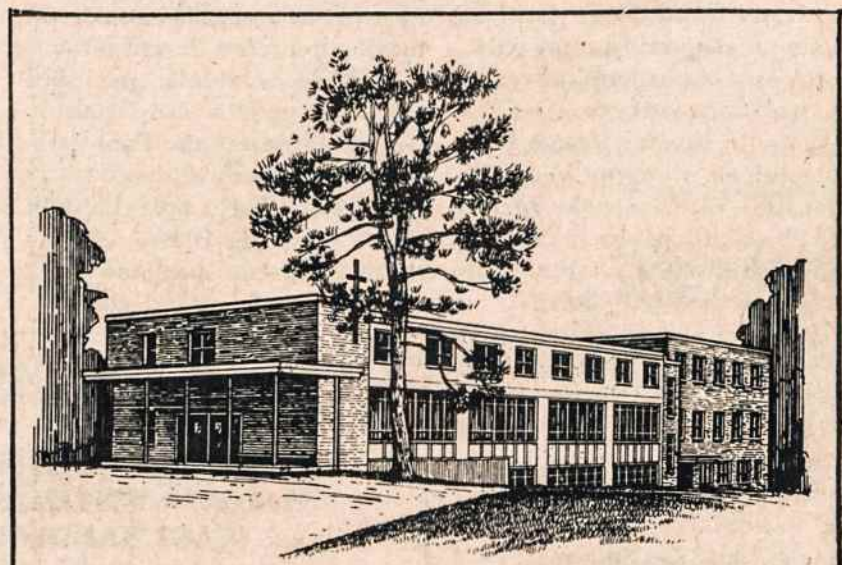
Šeštadienio rytą suvažiavimo posėdžiai tęsėsi toliau. Buvo išklaudyti įvairių komisijų pirmininkų pranešimai, jų tarpe Eugene J. Ziurys — nominacijų ir Jono Talandžio — įstatų ir suvažiavimo taisyklių komiteto.

Priešpiečių metu į suvažiavusius kalbėjo prezidento Reagano asistentė Elizabeth Dole ir JAV aviacijos sekretorius Verne Orr. Popietinėj sesijoj buvo išrinkta nauja tautinių grupių respublikonų tarybos valdyba. Naujuoju pirmininku išrinktas Frank Stella iš Detroito. Iš lietuvių į valdybą įėjo Elena Jurgėla, kaip sekretoriaus pavaduotoja.

Vakare įvyko didysis banketas, kur pagrindiniu kalbėtoju buvo žemės ūkio sekretorius John R. Block. Banketo metu antri metai iš eilės Amerikos lietuvių respublikonų federacija buvo atžymėta kaip iškilčiausia organizacija tautinių grupių tarpe. Atžymėjimą priėmė federacijos pirm. A. Milūnas. Po banketo lietuviams rinkosi federacijos kambarin pavakaroti. Atvykęs kongresmanas Edward Dersinski praleido vakarą su lietuviams diskutuodamas Washingtono politinį gyvenimą.

Sekmadienio pusryčių metu kalbėjo laivyno žvalgybos admiralas, labai vaizdžiai pristatydamas Sovietų Sąjungos karinių pajėgų išsivystymą. Federacijos vardu A. Milūnas diskusijų metu pareiškė, kad visi šios konvencijos kalbėtojai labai drąsiai ir aiškiai kėlė Sovietų grėsmę pasauliui. Jis pasidžiaugė, kad galų gale turime šiame krašte administraciją, kuri nebijo pasisakyti apie pavojų ir nesileidžia klaidinama šio krašto spaudos. Šį pareiškimą susirinkimas šiltai priėmė.

Po pusryčių lietuviams vyko į Lietuvos atstovybę, kur buvo labai nuoširdžiai sutikti dr. S. Bačkio ir ponios. A.R.

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORTE

Lietuviai pranciškoniai kviečia jus praleisti savo atostogas Kennebunkporto vasarvietėje.

Sezonas prasideda liepos 3 ir baigiasi rugsėjo 7 Vasarvietė yra gražioje Atlanto pakrantėje su vėsinais kambariais ir jūros vandens baseinu. Buto ir maisto kainos visiems prielaimos.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
TEL. (207) 967-2011

IŠ VISUR

— Tautodailės paroda Chicagoj, Jaunimo Centro mažojoj salėj įvyks spalio 15. Rengia skaučių seserijos vadija.

— Alfredas P. Kulpa-Kulpa-vičius, Kanadoj gyvenantis architektas, rašo įvairius straipsnius lietuviškai ir Kanados spaudoje. IV mokslo ir kūrybos simpoziume jis kalbės tema "Lietuvos barokas." Simpoziumas įvyks 1981 lapkričio 25-28 Chicagoj.

— Kun. dr. Tomas Žitraitis, OP, dažnai praveda lietuviams ir amerikiečiams rekolekcijas. Jis yra vienas iš karo kapelionų Pentagone pavaduotojų, Karo veteranų ligoninės kapeliono asistentas Washingtono ir veikia "Washingtono lietuvių katalikų misijoj". 1981 rudenį, IV mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoj jis skaitys paskaitą "Transformacinė evoliucijos definicija".

— Vita Musonytė-Aukštuolienė yra doktorantė psichologijos srity Illinoiso universitete Chicagoj. Ji yra dalyvavusi St. Louis įvykusiame Psychonomic Society suvažiavime. IV mokslo ir kūrybos simpoziumo psichologijos sesijoj darys pranešimą "Kaip dvikalbiai vaikai atsimeina žodžių sąrašus vienoj ar dviejose kalbose".

— Inž. Albertas V. Karvelis, dirbantis Babcock and Wilcox Research Center, pravedė sesiją American Society of Mechanical Engineers konferencijoj Chicagoj. IV mokslo ir kūrybos simpoziume 1981 rudenį jis skaitys paskaitą "Sriauties vibracija".

— Eugenijus Vilkas, Astro-Arc viceprezidentas Californijoj, yra parašęs nemažą straipsnių metalų suvirinimo temomis. Dalyvavo konferencijose Los Angeles ir Chicagoj. IV mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoj kalbės tema "Metalų suvirinimo būdai ir robotai". Simpoziumas įvyks 1981 lapkričio 25-28.

— Jurgis Žalkauskas, Australijoj gyvenantis architektas, yra nupiešęs Radvilinį žemėlapi, kurį išleido Tėviškes Aidai Melbourne. Taip pat jis yra parašęs įvairius straipsnius: Senojo Vilniaus universiteto architektūra Brauno ir Hogenbergo atlase ir kitus. IV mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoj 1981 rudenį kalbės tema "Australijos architektūra".

— Santaros-Šviesos dvidešimt aštuntasis suvažiavimas Tabor Farmoj, Sodus, Mich., prasidės rugsėjo 10, ketvirtadienį, 2 val. neformaliu pašnekesiu su Stanislaw Baranczak, lenkų poetu ir Lenkijos demokratėjimo sąjūdžio dalyviu, ką tik atvykusiu į Ameriką.

— Australijos katalikų federacijos valdyba jau pradėjo ruošti XV-jam federacijos suvažiavimui, kuris įvyks gruodžio 28-31 Melbourne.

— Pedagogas A. Rinkūnas, Toronto aukštesniųjų lituanistikos kursų vedėjas ir vadovėlių autorius, dalyvavo gimtosios kalbos mokytojų konferencijoj Saskatoono universitete birželio 15-17.

— Dail Reginos Petrutienės tautodailės darbų paroda Clevelande, DMNP parapijos didžiojo salėj, vyks rugpiūčio 8-9.

— Clevelando abiturientų balius vyks rugsėjo 13. Rengia LB Ohio apygardos valdyba.

— Skulpt. P. Baltuonio medžio drožinių paroda įvyks rugsėjo 26-27 Clevelande. Rengėjai — LB Ohio apygardos valdyba.

— Prof. J. Žilėvičiaus 90 metų sukakties minėjimas Clevelande vyks spalio 18. Ruošia Čiurlionio ansamblis.

11 DIENŲ KELIONĖ SU 6 DIENOM LIETUVOJ

rugpiūčio 15-25 ..... \$1,249
rugsėjo 1-11 ..... \$1,129
rugsėjo 30 — spalio 10 ..... \$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienas, Vilniuj 6 dienas, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelinės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphiajos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių išskvėtimo dokumentai

WATERBURY, CONN.

Šv. Juozapo lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muziko Jono Beinorio, pradėjo vasaros atostogas. Tradicinis choro pobūvis rudenį vyks gražioje J. ir V. Ambrozaičių sodyboje.

Metų bėgyje teko patirti ir skaudžių valandų. Choro narių A. Kanapkienės ir M. Laureckienės sesutės mirė Lietuvoje. E. Melninko ir A. Paliulio uošviai A. ir O. Kolevai, gyvenę Vokietijoje, per trumpą laiką abu iškeliavo amžinybėn. Choram ir jų šeimoms gili ir nuosirdi užuojauta.

M. Laureckienė, darbšti choro seniūnė ir veikli parapijos darbuotoja, neseniai atžventė savo gimtadienį. Surošiant staigmeną — pagerbimą, dukros Olga ir Vanda bei žentas Patrick Le Vasseur specialiai atvyko iš San Diego, Calif., ir Joppa, Mass. Mamytę pasveikino Vanda, artimųjų vardu sveikino A. Kanapkienė. Ji perdavė ir prof. A. ir M. Aleksių sveikinimus. J. Puodžiukaitienės pakviesti, visi sugiedojo Ilgiausių metų. Padėkos žodį tarė sukaktuvininke Marcelė. Sudainuota daug lietuviškų dainų. Sukaktuvininke savo dalyvavimu pagerbė ir klebonas J. Vilčiauskas. Anūkai Gintarė ir Markus vos panešė didžiulį gimtadienio tortą.

Gabūs jaunuoliai

Šie metai ypač gausūs mokslo metų pabaigtuvėmis.

J. ir K. Gluodeniai dalyvavo anūko Marko mokslo metų užbaigimo iškilmėse. Iis Arizonos universitete Pempe užbaigė studijas iš politinių mokslų.

R. Pakalnietė baigė New Haven, Conn., universiteto kriminalologijos skyrių B.A. laipsniu iš Criminal Law Enforcement Administration. Priklausė prie skautų ir Ratelio tautinių šokių vieneto. Brolis Darius baigė vidurinę mokyklą. Kaip gabus sportininkas, buvo atžymėtas kartu su kitais trim moksleiviais, kurie 1980-81 m. tarpmokyklinėse žaidynėse buvo atžymėti kaip geriausi futbolo žaidėjai (All city defense).

Regina Raugalytė-Przybysz 1974 Connecticut universitete studijas iš sociologijos baigė B.A. laipsniu. Turėdama atsakomą tarnybą kaip banko viceprezidentė Glastonbury, Conn., kruopščiai studijavo ir toliau

biznio administracijos mokslus ir įsigijo magistrės laipsnį. Priklausė prie ateitininkų, skautų, šoko Sūduvos tautinių šokių vienetė. Vyras Gregory ruošiasi I.B.M. magistro laipsniui.

Jūratė Vaitkutė, turėdama svarbią tarnybą žmogaus teisių departamente, išstvermingai studijavo Univ. Conn. ir Trinity kolegijoj ir gavo magistrės laipsnį iš Public Policies — Commission on Human Rights and Opportunities. Ji talkina savo tėveliui Lietuvių Bendruomenėje, o taip pat reiškiasi Jaunimo Sąjungoje. Priklausė prie ateitininkų, skautų ir Sūduvos tautinių šokių vieneto.

Raimundas Juodis labai gerai pažymiais baigė I.B.M. Conn. technikos kolegiją.

A. ir J. Kanapkų duktė Mary-Ann Hunt, baigusi Barry Univ. Miami Shores, Fla., socialinio darbo administracijos mokslus, gavo magistrės laipsnį. Sūnus Juozas New Yorko valstijos Univ. Stony Brook įsigijo Ph. D. — doktoratą iš Basic Health Science. Anksčiau Juozas yra mokėsis pas lietuvių pranciškonus Kennebunkport, Maine, o Mary-Ann, studijuodama Annhurst kolegijoj, gyveno bendrabuty pas seseles Putnam, Conn. Neseniai Juozas su šeima lankėsi pas tėvus ir buvo gražiai pagerbtas šeimos bičiulių. Pasveikintas ir tėvelis gimtadienio proga. Pagerbta ir žmona Carol, auginanti du sūnelius.

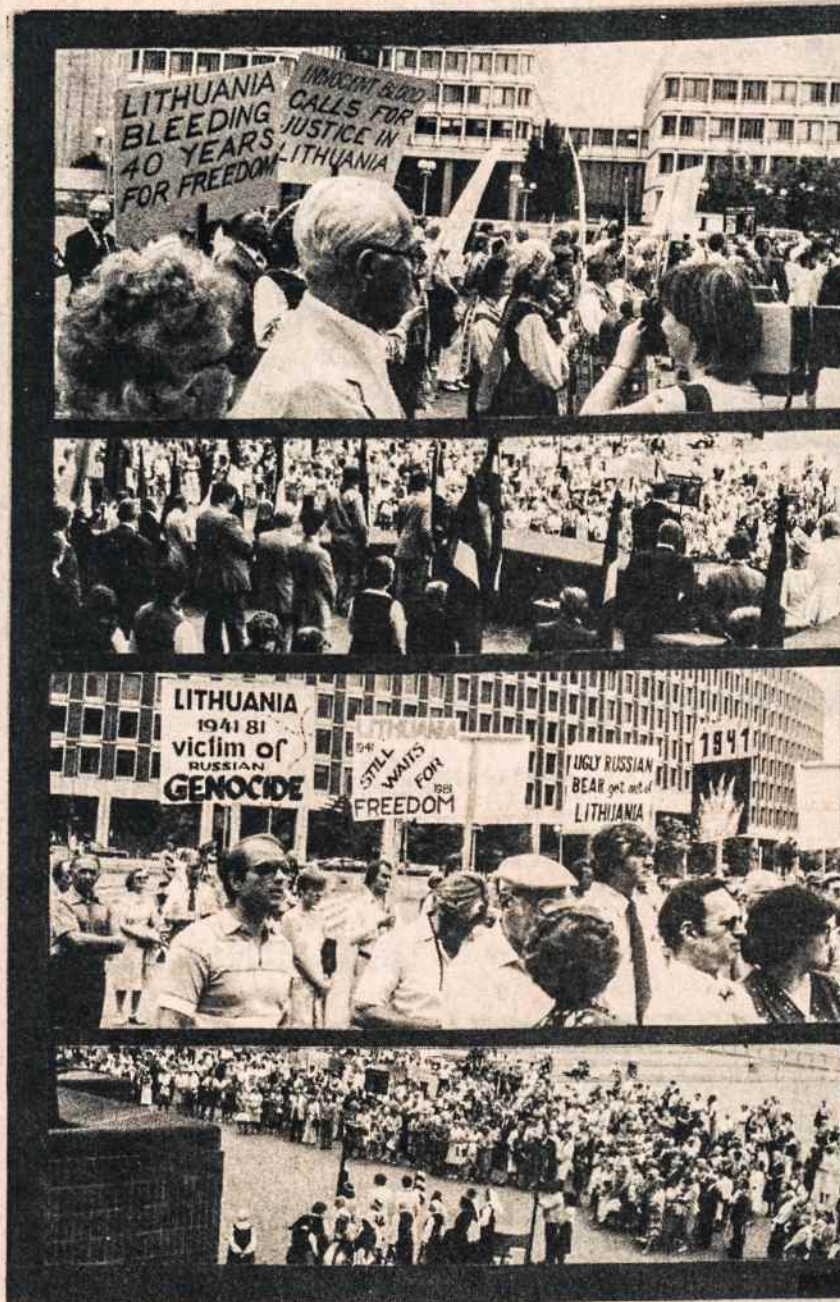
Atostogos

J. ir A. Brazauskus neseniai iš Anglijos aplankė dukra Jonė ir anūkę Aleksandra Ashbourne. Viešnagė ypač labai džiaugėsi anūkę. Liepos mėn. pabaigoj visi vyksta atostogų į Cape Cod.

Linkime gražių ir saulėtų atostogų muz. J. Beinoriui.

Linkime visiem gražių atostogų: vykstantiems į Cape Cod, Kennebunkport, ar Putnam, ar liekantiem savyje sode prie aviečių ir bičių. Iki rugsėjo mėn. K-ė

Kiek knygų įsigijai praeitais metais? Vieną, dvi, tris? O gal akis uždegs praėjai lietuvišką knygą, kad tik nereikėtų jos nusipirkti. Žinoma, toklu būdu lietuviškos knygos išsilikymo neparemsi.

Birželio 14 Bostono centre, prie miesto rotušės, vyko masinė pabaltiečių demonstracija. Buvo minimi 1941-mų metų bolševikų vykdyti išvežimai, kankinimai ir žudynės, kada Lietuva, Latvija ir Estija neteko 10% savo gyventojų. Taip pat buvo iškeltos žiauraus okupanto skriaudos, nuosekliai ir

sistemiškai vykdytos 40 okupacijos metų laikotarpyje Pabaltijy. Specialios apeigos už žuvusius vyko prie beržo kryžiaus, nukloto tūkstančiais gėlių. Po centre nuskambėjusių himnų, spontaniškai buvo sudeginta Sovietų imperijos vėliava. (U.P.E. nuotraukos)

SANTA MONICA, CALIF.

Amerikiečiai meldėsi už lietuvius

Santa Monicoje, ant Ramiojo vandenyno kranto, jau geri du dešimtmečiai, kai susispietė kiek didesnis lietuvių būrys. Klimatas čia idealus. Vasaros nekarštos ir nedrėgnos, žiemos be šalčių ir be šalnų, daug saulės. Santamonikiečiai lietuviai čia, kaip ir kitose kolonijose, mėgstą bendruomeninį gyvenimą, sekmadieniais naudojasi Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, savaitgaliais aktyviai dalyvauja bendrame kultūriniam ir visuomeniniam visos lietuviškos kolonijos gyvenime, besisukančiame apie lietuvių Šv. Kazimiero parapiją.

Mūsų tautiečiai, kuriems dėl įvairių priežasčių ne visada pasiekiami lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, naudojasi čia Santa Monicoje esančia didelės amerikiečių parapijos Šv. Monikos bažnyčia. Toje tai bažnyčioje birželio 14 Lietuvių Bendruomenės Santa Monicos — Vakarų Los Angeles apylinkės naujos valdybos iniciatyva buvo užprašytas mišios už prieš 40 metų Sibiran išstremtuosius lietuvius. Su ta Lietuvos tragedija šios didelės parapijos katalikus gražiai supažindino parapijos biuletėnis. Pats parapijos klebonas mišių metu ir per pamokslą kalbėjo apie lietuvių tautos genocidą ir kvietė visus mišių dalyvius pasimelsti už

persekiojamus lietuvius. Mišių metu buvusi Lietuvos operos solistė Alodija Dičiūtė-Trečiokienė pagiedojo keletą giesmių lotynų ir lietuvių kalba.

Po pamaldų apie 100 lietuvių, susibūrę prie bažnyčios esančiame Lincolno parkelyje, dalinosi įspūdžiais, kaip amerikiečiai kartu su mumis meldėsi už mūsų persekiojamus brolius tėvynėje ir ištrėmimo. Ta pačia proga apylinkės pirmininkas išdalinio L.B. Socialinių reikalų tarybos surašinėjimo anketas, prašydamas į jas visiem tvarkingai atsakyti.

Los Angeles ir apylinkės baltiečiai — lietuviai, latviai ir estai jau kelinti metai birželio trėmimus mini kartu, pamečiami vis kitos tautybės namuose. Šiemet toks sudėtinis trėmimų minėjimas buvo organizuojamas latvių — jų namuose Los Angeles. Nemažas santamonikiečių lietuvių būrys po pamaldų už persekiojamus brolius nuskubėjo į latvių namus kiton miesto dalin bendran baltiečių išvežimų minėjimam.

As.S.

Spinta

Sovietinis pilietis, nusipirkęs spintą, giriasi:
— Nusipirkau spintą.
— Ką tu į ją kabinsi?
— Švarką, kelnes, batus.
— Tai kaip tu tada į miestą išiesi?

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:
617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

SPECIALI

KALĖDŲ — NAUJŲJŲ METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ.
1982 programos gaunamos dabar.

Pilnas aprūpinimas — tik \$424*, plus pigus skridimas į Pabaltijo vietas, aukščiausios vertės, nemokamai naudojantis brošiūromis.

*10-11-15 dienų kelionės, remiantis dviese kambaryje, kainuoja nuo \$424 iki \$705; tik žemėje.

JONAS ADOMĖNAS
ORBITAIR
INTERNATIONAL LTD.
NEW YORK, N.Y. 10017
TEL. 212 986-1500

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėjo aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

Po 15 dol. — Juozas Puodžiūnas, Waterbury, Conn., Albina Lingienė, Redford, Mich., A. Grigaliūnas, Chicago, Ill.

Po 10 dol. — B. Spūdienė, Woodhaven, N.Y., J. Liubnikas, Elizabeth, N.J., Henrikas Bajalis, Los Angeles, Calif., Alfonso Tumas, Newbury Park, Calif., P. Montvila, Putnam, Conn., Zigmantas Stephens, Stamford, Conn., J. Shatas, Waterbury, Conn., Jonas Bogusis, So. Boston, Mass., A. K. Lauder, Westminster, Md., V. Kutkus, Dearborn, Mich.

Po 7 dol. — J. Šližys, Woodhaven, N.Y., dr. Nijolė Bražėnas, Sparkill, N.Y., S. Eiva, Brockton, Mass.

Po 5 dol. — A. Semaška, New Britain, Conn., L. Maliauskas, Putnam, Conn., A. Pilvelis, W. Hartford, Conn., K. Kaminskas, Ansonia, Conn., K. Tijūnelis, East Hartford, Conn., kun. P. Sabulis, Waterbury, Conn., kun. Jonas Ruokis, Waterbury, Conn., Jonas Valys, Hebron, Conn., Antanas Mockus, Hartford, Conn.,

Lietuviai pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką — savaitinį laikraštį, Aidus — kultūros žurnalą, Šv. Pranciškaus Varpelį — religinio turinio žurnalą.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogūs privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U. S.A.

LITUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

1981 birželio mėn. įnašai

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1 x \$10.00 — JAV LB Waukegan apyl. įamžina Oną Žemaitienę \$3,160.00.

1 x \$65.00 — Bratėnienė Morta, atm. įn. \$700.00.

1 x \$75.00 — Visos Tiškų šeimos atm. įn. — Tiškus Bronius ir Agota \$100.00.

5 x \$100.00 — Gelažius Audronė E. \$100.00, Kriaučiūnas Aidas \$100.00, Landsbergytė-Veilion Irena \$100.00, Šveicarija, Vailokaitis Viktoras ir Dominika Vailokaitienė-Česaitytė, atm. įn. \$100.00, įamžina Kunegunda Užupytė-Keblinskienė, Žygiene Apolonija, atm. įn. \$400.00.

2 x \$180.00 — Jasiulevičius Kazys, atm. įn.. \$880.00, Veverskis Kazimieras, atm. įn. \$390.00.

1 x \$175.00 — Tautvilas Narcizas, aviac. gen. št. plk. ir Bronė, atm. įn. \$930.00.

1 x \$200.00 — Leugoud Edward \$4,899.26.

1 x \$400.00 — Pabarčius Vaclovas, atm. įn. \$400.00.

1 x \$1,343.72 — Rimavičius Algirdas, testamentinis palikimas \$1,543.72, atsiuntė Viktorija Zakaras.

Iš viso 14 narių — \$3,128.72. Pataisome:

1981 vasario mėn. buvo — Janušauskas Jonas, atm. įn. \$604.00. Turi būti atimta

\$100.00 ir užrašyta Nr. 4925 Janušauskas Irena \$100.00.

1981 gegužės mėn. buvo ... atstovaus Gaudušienė Janina... su šiuo įnašu Janina... turi būti... atstovaus Gaudušienė Jadvyga... su šiuo įnašu Jadvyga...

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.VII.17 pasiekė \$2,068,063.26. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$816,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.VII.17 imt. palikimais gauta \$512,855.68.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629".

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išsilikimas.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Minkų radijo piknike, kuris buvo rugpjūčio 9 Romuvos parke Brocktone, šių metų iškiliją lietuvaite — Miss Lithuania išrinkta Joan Ronukaitis iš So. Bostono (viduryje), antrąją gražuole išrinkta Suzzane Gailius (kairėje). Dešinėje praeitų metų iškilioji lietuvaite Sandy Gailius iš Waltham.

MINKŲ RADIO PIKNIKAS

Seniausia lietuviška radijo programa N. Anglijoje, vedama Stepono ir Valentinos Minkų, surengė savo metinį 47 pikniką rugpjūčio 9 gražiame Romuvos parke Brocktone.

Šių metų "Miss Lithuania" išrinkta Joan Ronukaitis iš So. Bostono, Stanley ir Ann Ronukaičių dukra.

Tris pinigines dovanas už savo atneštus rankdarbius laimėjo: 50 dol. — Marija Janukienė iš Brocktono, 25 dol. — Barbora Gailiūnienė iš So. Bostono, 10 dol. — Anastazija Mimgaudienė iš Quincy.

Šokių varžybas laimėjo: "Ma ir Pa" polka — Stella Sullivan iš Roslindale ir Joe Gazda iš Norwood, jaunimo polką — Jūratė Valaitienė iš Dorchesterio ir Henrikas Čepas iš So. Bostono, valsą — Joan Siauris

iš Milton ir Jack Colber iš Brookline, tango — Julija Šaulienė ir Vaclovas Rupšys, abu iš Brocktono, tvistą — Mary ir Vytautas Dureckai iš Newton.

Buvo dar dovanų traukimai. Jas laimėjo: A. Puzas iš Peabody, Paul Bizinkauskas iš Brocktono, John Plaskus iš Bridgewater, Magdalena Lendraitienė iš So. Bostono, Barbora Gailiūnienė iš So. Bostono, Stasys Augonis iš So. Bostono, Edward Kulbis iš So. Bostono ir Peggy Pavilonis iš Brocktono.

Ižangos dovanas laimėjo Charlie Campbell iš Hingham, Clara Ostrowska iš Arlingtono.

Dėkojame visiems, kurie prisidėjo prie šio pikniko pasisekimo.

Steponas ir Valentina Minkai

PHILADELPHIA

Radio valandėlės 50 metų sukaktis

Šiais metais suėjo 50 metų nuo pirmųjų radijo programų pasirodymo Philadelphijoje. Tuo įvykiu Philadelphia didžiuojasi.

Sukaktis paminėta gegužės 16 Lietuvių Namuose. Programa susidėjo iš dviejų dalių — akademinės ir koncertinės.

Akademinė dalis

Minėjimą pradėjo Gediminas Dragūnas įvairiomis pastabomis. Balys Raugas apžvelgė 50-ties metų veiklą. Suminėjo žmones, kurie vadovavo radijo programoms. Pirmas lietuviškas transliacijas 1931 pradėjo Petras Petraitis, vėliau jam vadovavo Domininkas ir Petronėlė Antanaičiai, Antanas Dzikas, Kazimieras Kisielius, Stasys Petraitis. Šiuo metu radijo valandėlių reikalais rūpinasi Philadelphijos LB apylinkės valdyba. Per 50 metų transliuota 1400 programų, sumokėta 160,000 dol.

Gabrielius Mironas, Philadelphijos LB valdybos narys, Stasiui Petraičiui ir Henrikuui Savickui, radijo laidas tvarkančiam jau 28 metus, įteikė gražiai apipavidalintus pažymėjimus. Abu tarė po trumpą žodį.

Koncertinė dalis

Koncertinę dalį pradėjo Violeta Bendžiūtė, lengvo žanro dainininkė, padainuodama dvi populiarias dainas.

Brigita Pumpolytė-Kasinskas, smuikininkė, panaudodama elektroninius instrumentus, pagrojo ilgą kūrinių, pavadintą "Paukščių skrydis". Kompozitorius — Joseph Kasinskas. Elektronikos pagalba išgauti įvairūs garsai. Tokia muzika mūsų kolonijoje buvo girdima pirmą kartą. Smuikininkė sutikta ir palydėta ilgais plojimais.

Antru išėjimu V. Bendžiūtė padainavo 4 dainas. Koncertinė dalis baigta "Dingusiomis tradicijomis", J. Kasinsko kompozicija. Smuiku grojo B. Kasinskas, o gitara pritarė jos vyras. B. Kasinskas iš muzikos turi net du bakalaurus. J. Kasinskas yra iš mišrios šeimos — tėvas lietuvis, motina italė. Mūsų kolonijoje pasirodė pirmą kartą. Jis turi daktaro laipsnį iš kompozicijos. Šiuo metu jis ruošia operą.

Bendžiūtei akomponavo Frances Stankus, Vilties choro dirigentė. Programą pravedė Danutė Muraškaitė.

Vytautas Volertas, radijo valandėlių komiteto pirmininkas, nuoširdžiai padėjo programos dalyviams bei savo komiteto nariams. Ties komiteto nariai buvo: V. Bagdonavičius, Pr. Barius, P. Didelis, G. Dragūnas, B. Karasienė, K. Kaulinis, V. Matonis, J. Morkūnas. Jie įdėjo nemažai darbo, minėjimą surengdami.

Išskirtinę padėką pareiškė Kasinskam, Bendžiūtei, Stankus, kurie paaukojo savo honorarą radijo laidoms. Lietuvių Namai salės nuomą irgi paskyrė radijo programoms paremti. Be to, V.

Vytauto Skuodžio gelbėjimo akcijoje Bostono lietuviai turėtų daug padaryti. Kadaiše Bostono lietuviai daug padarė Simo Kudirkos gelbėjimo reikalu. Tai ir dabar reikia visiem sunksti. Visi, o ypač organizacijos, turėtų telefonu, laiškais, telegramomis pasiekti savo senatorius, kongresmanus ir prašyti, kad jie remtų V. Skuodžio gelbėjimą. Nemažiau yra reikšminga informacija amerikiečių spaudai, radijui, televizijai. Tai yra ne tik lietuvių, bet ir visų amerikiečių reikalas, nes Vytautas Skuodis yra Amerikos pilietis.

Laisvės Varpo reikalai Naujieji radijo stoties WCAS

Volertas šiltai padėkojo tiems, kurie, radijo valandos paraginti, per vieną dieną suaukojo 4,250 dol. Tų lėšų užteks bent dviem metams.

Po programos buvo vaišės, šokiai. Minėjimas buvo gražiai paruoštas. Gailla, kad žmonių mažokai atsilanke.

Bronius Vaškaitis

CAMBRIDGE, MASS.

Aplankė Šventąją Žemę

Cambridge Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos klebonas Simeonas Saulėnas aplankė Egiptą, Jordaną, Šventąją Žemę, Graikiją ir Graikijos salas. Šventose vietovėse jis meldėsi už savo parapijiečius. Grįžęs pamokslo metu pasakojo, kaip vienas amerikietis nuyko studijuoti tų žemių, kur mūsų Viešpats Jėzus gimė ir gyveno. Kunigas susidraugavo su berniuku, kuris jį mokė arabiškų žodžių, rodė jam įvairias vietas. "Tu esi laimingas berniukas, galėdamas vaikščioti tais keliais, kuriais Kristus vaikščiojo", pasakė amerikietis

kunigas. Atsakymas buvęs tikrai keistas. "Tėve", pasakė berniukas, "jums nereikia čia gyventi, kad mylėtumėt Kristų. Dabar Kristus yra kiekvienoje šaly, kurį žmonės myli. Kur mes bebūtume, mes esam Kristaus žemėj."

Ar galit sau įsivaizduoti, kad mes čia, Cambridge Nekalto Prasidėjimo parapijoje, esam Šventojų Žemėj? Mes čia priimam Kristaus kūną ir kraują, jis čia gyvena mūsų altoriuj.

Parapičiai buvo laimingi, kad jų klebonas, pailsėjęs ir atsigavęs Šventojų Žemėj, atnešė jiems naują mintį — kad mūsų parapija yra irgi Šventosios Žemės dalis. Už tai jam ačiū.

E.V.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1981 metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiam skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Sluocniu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Kontautas buvo sukvieta pasita-kontautas buvo sukvieta pasitarimą D gatvės pigių butų kolonijos pataisymo ir pagerinimo reikalui. Lietuvius atstovavo ir pasitarimams vadovavo Joseph White, buv. kleb. kunigas Antanas Baltrušėnas, inž. A. Chaplik, inž. R. Veitas, Liet. B-nės Bostono apyl. pirm. A. Astravas, adv. R. Ivaška, dail. P. Martinkus, L. E. leidėjas J. Kapočius ir visa eilė kitų. Butų kolonijai: Boston Housing Authority direktorius Michael Jacobs ir D gatvės kolonijos Task Force.

Pasitarimas nors buvo džen-telmeniškias, bet gana įtemptas ir su stipriais pasisakymais. Task Force visai nenori girdėti apie bažnyčią. Valdžia yra paskyrusi D gatvės atnaujinimui apie 27 milijonus dolerių. Tie pinigai gali būti naudojami tik pataisymams ir pagerinimams, bet atrodo, kad Task Force nori panaudoti ir kitiem reikalum. Gi lietuviams labai svarbu, kad ap-link bažnyčią būtų nugriauti kai kurie labai apleisti namai ir praplėstas privažiavimas prie bažnyčios. Kaip iki dabar atrodė, Housing Authority nekreipė dėmesio į mūsų parapijos bažnyčią ir jos aplinką, nes vyko daug nusikaltimų ir buvo nebesaugu eiti į bažnyčią, ypač vakare. Kai klebonas susirūpino šiuo reikalu ir paskatino parapietis rašyti laiškus įvairiems Bostono valdžios atstovams ir net gubernatoriui, atsirado spaudimas, ir Housing Authority su Task Force jau pradėjo kalbėtis ir su lietuviams. Taigi pradžia gera. Tačiau reikia dar daug dirbti, kad būtų laimėta. Viena iš didžiųjų blogybių, kad toje kolonijoje apie trečdalį gyventojų sudaro "teenagers", kurie ir daro visas blogybes.

Šiame pasitarime konkrečiai nieko nesutarė. Kitame pasitarime dalyvaus ir to projekto architektas. Be to, iš šio pasitarimo paaiškėjo, kad tos butų kolonijos yra su visa savo savivalda. Miestas neprivalo skirti ten policijos, o jeigu skiria, tai ta kolonija turi už tai mokėti. Miestas ten nevaldo net gatvių ir žiemą sniego. Visa tai turi atlikti pats Housing Authority.

Tikėkimės, kad, gerokai spaudžiant, gal kartais ir laimėsime pagerinimą.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Laisvės Varpo renginys bus spalio 4 Liet. Piliečių draugijos salėje.

Šv. Petro lietuvių parapijos bazaras vyks lapkričio 15, sekdienį, Liet. Piliečių draugijos salėje.

Kardinolas Medeiros lapkričio 22 lankys lietuvių Šv. Petro parapijos bažnyčią ir 10:15 v. aukos mišias, pašventins Aušros Vartų Marijos paveikslą.

Pasitarimas bažnyčios aplinkos reikalu
Liepos 7 Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone pastatų

"Amber Holidays"

1981 M. EKSURSISIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

rugsėjo 17	— \$1059.00
rugsėjo 24	— \$1059.00
spalio 8	— \$1019.00
gruodžio 26	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu:

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIUNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.
Norintiem atsikvlesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

A. A.
JONUI BELECKUI
mirus, jo sūnui Vytautui Beleckui su šeima gilia užuojautą reiškiamo
Algirdas ir Gražina Šimukonai

A.A.
JONUI BELECKUI
mirus, sūnui Vytautui su šeima reiškiamo gilia užuojautą.
Sofija ir Juozas Žaliaduoniai

A.A.
ANDRIUI SKUČIUI,
diplomuotam miškininkui, mirus, jo žmoną Adelę, sūnus dr. Gliną ir Amerikos karinės aviacijos pulkininką Donatą su šeimomis, dukras Mildą ir Liną su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.
*Margarita Samatiene
Jonas ir Natalija Kiaušai
Edvardas ir Alina Stankiai*

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė ..... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte šią savaitę bus: rugpjūčio 18 — literatūros vakaras. Solistės Ginos Čapkauskienės koncertas turėjo būti rugpjūčio 21 bet solistė susirgo. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas bus rugpjūčio 22.

Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius, kuris dabar atostogaudamas keliauja po Tolimuosius Rytus, iš Hong Kongo atsiuntė redakcijai sveikinimus. Grįžta šio mėnesio gale.

Kazys, Sofija ir Vilija Butkai, tragiškai mirus jų šeimos draugei Salomėjai Statkinei, vietoj gėlių prie karsto Darbininkui skiria 30 dol. auką. Darbininko redakcija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Pranciškonų spaustuvėje Brooklyne pereitą savaitę išspausdinta knygelė "Imk ir skaityk". Tai yra savotiškas vadovas, kaip skaityti Šv. Raštą. Knygos autorius Ivan Havener, O.S.B. Iš anglų kalbos vertė Jurgis Strazdas. Išleido "Krikščionis gyvenime" knygų leidykla. Knyga turi 55 psl.

Eltos biuletenio lietuviškas ir angliškas numeriai išspausdinti pranciškonų skautuvėje. Abu numeriai skirti liepos-rugpjūčio mėnesiam. Eltą leidžia Vliko Informacinė Tarnyba Washingtone.

"Lietuvių dienų" žurnalo birželio numeris išsiuntinėtis skaitytojams, laikraščių redakcijoms, radijo valandėlėms. Numeris skirtas žurnalisto Pranio Alšeno 70 metų sukakčiai pagerbti. Toliau Simas Sužiedėlis vaizdžiai aprašo 1941 metų baisiuosius trėmimus, prisimenama Lietuvos atsiminimų radijo valandėlės 40 metų sukaktis, aprašoma opera I Lituani. Išspausdinta Antaninos Gustaitės-Šalčiūnienės novelės "Kunigo belaukiant" pirmoji dalis. Žurnalą leidžia Antanas Skirius, Los Angeles, Calif.

Šaulių kultūrinis savaitgalis — stovykla bus Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 5-7, pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Rengia N. Anglijos šaulių rinktinė.

Patiksliname. Mirus Liucijai Jankūnienei, Antano Rugio iniciatyva Patersone Darbininkui paremti buvo surinkta aukų, kurios buvo paskelbtos Darbininko Nr. 31. 5 dol. aukoj ne Ona Kregždienė, bet Ona Preikštienė.

Paieškomas Aleksandras Lopeta, anksčiau gyvenęs: 22 Felan Ave., Norwood, Mass. Paieško Lietuvoje gyvenanti jo sesuo, kuri jau kokie keturi metai negauna iš jo laiško. Gal jis yra persikėlęs kitur gyventi, o gal jau miręs. Kas apie jį bet ką žino, prašom pranešti: Mrs. M. Šulskis, 85-35 117 St., Kew Gardens, N.Y. 11418.

New England District KNIGHTS OF LITHUANIA is sponsoring a trip from Bridgeport, Conn. to Washington, D.C. week-end of September 12-13. Cost: \$75.00 per person, includes bus transportation, hotel room, in and out baggage charges, taxes and tip for the driver (two persons in a room). Contact: Mrs. Alphonse Trainis 1-203-372-8818.

LIETUVOS VYČIŲ New England apskritis rugsėjo 12-13 savaitgalį ruošia kelionę iš Bridgeport, Conn. į Washington, D.C. Kaina: 75 doleriai asmeniui, įskaitant transportaciją autobusu, mokesčių už bagažą, "taksus" ir "tipus" šoferiui (du asmenys kambaryje). Kreiptis į: Mrs. Alphonse Trainis 1-203-372-8818.

Tautos šventės minėjimas rengiamas rugsėjo 6, sekmadienį. Pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus 11 val. Jomis rūpinasi klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Gi akademine dalimi rūpinasi LB I-oji apylinkė. Akademine dalis bus parapijos salėje tuoj po pamaldų.

Liet. Kat. Moterų Sąjunga 24 kuopa užprašė mišias už kenčiančią Lietuvą maldos dienos proga. Mišios bus aukojamos rugpjūčio 26, trečiadienį, 9 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Kuopos narės ir draugės kviečiamos dalyvauti.

Hamiltono lietuvių teatras Aukuras rugsėjo 12 atvyksta į Kultūros Židinį. New Yorko lietuvių turės progos pamatyti to teatro naują pastatymą — Birutės Pūkelevičiūtės komediją "Antrosios Salomėjos painiavos". Veikalą režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė, kuri drauge su Vitaliu Žukausku atliks to veikalą pagrindinius vaidmenis. Gastrolės organizuoja Lietuvių Moterų Klubų Federacija. Rugsėjo 13, sekmadienį, spektaklis bus kartojamas Hartforde. Ten spektaklį globoja vietos LB apylinkė.

Kultūros Židinio parengimų sezonas jau netoli. Vienas iš svarbiausių įvykių bus rugsėjo 27 žymios operų solistės Maralin Niska koncertas K. Židinio labui. Tai jau antras kartas, kaip ši Metropolitan, New York City ir kitų operos teatrų žvaigždė pasirodys lietuvių scenoje. Siūloma ir svečius amerikiečius atsivesti į šį koncertą.

Perkūno choro koncertas Hartforde bus ne spalio 30, bet lapkričio 7.

Mečys ir Janina Mikutaičiai iš Chicagos, lydimi Birutės Lukoševičienės, rugpjūčio 13 lankėsi Darbininko redakcijoje, taip pat apžiūrėjo A. Galdiko galeriją ir Kultūros Židinį.

Perkūno choro valdyba praneša visiems, kurie norėtų chorą pasikviesti koncertui, tai padaryti iš anksto, nes choras nori geriau pasiruošti ir tiksliau suplanuoti savo darbus. Rašyti: Lionginas Drangauskas, 86-08 Forest Parkway, Woodhaven, N.Y. 11421. Skambinti telefonu: 212 296-5655.

Apreiškimo parapijos choras dabar repetuoja ir ruošiasi maldininkų kelionei, kuri bus rugpjūčio 30 į Amerikos kankinių šventovę Auriesville, N.Y. Choras mokosi naujų religinių giesmių.

NAUJI LEIDINIAI

R. Spalio — Auksinio saulėlydžio gundymai, 10 dol.
 J. Kreivėno — Mirties lageryuose ir tremtyje, 12 dol.
 V. Gidžiūno — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas, 5 dol.
 K. Grigaitytės — Marių vėjui skambant, 4 dol.
 V. Volerto — Greitkelis, 6 dol.
 J. Vizbaro — Alšėnų kuni-gaikštystė, 8 dol.
 M. Aukštaitės — Ant marių krašto, 10 dol.
 A. Šapokos — Lietuvos istorija, 18 dol.
 Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininke, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207. Persiuntimo išlaidom pridedama 1 dol.
 Leonardas Kerulis — Išvežtųjų sąrašas, 22 dol.
 K. Bradūnas — Užeigoje prie Vilniaus vieškelio, premijuota poezijos knyga, 6 dol.

MIRĖ ANDRIUS SKUČAS

Rugpjūčio 9 Rochester, N.Y., mirė Andrius Skučas. Pastoviai gyveno Lake Worth, Floridoje, kur 1972 buvo atsikėlęs iš Plainfield, N.J. Atsišveikinimas įvyko rugpjūčio 12 Lake Worth, Floridoje. Palaidotas rugpjūčio 14 katalikų kapinėse. Mišias aukojo ir visas laidojimo apeigas atliko kun. V. Andriūška iš Miami. Buvo gimęs 1902 metais Veiverių parapijoje, Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1949.

Dideliame nuliūdime paliko žmoną Adą, sūnus Donatą ir Jovitą, dukteris Liną ir Mildą, 6 anūkus, 2 brolius ir dvi seseris Lietuvoje. Sūnus Donatas yra Amerikos karinės aviacijos pulkininkas, bendradarbiauja Karyje, yra parašęs keletą straipsnių apie Amerikos karo aviaciją. Antras sūnus Jovitas yra medicinos daktaras ir profesoriaus Rochesterio universitete. Pas jį ir buvo nuvažiavęs gydytis ir operuotis.

Iš profesijos buvo miškininkas — inžinierius. Labai mėgo gamtą. Buvo plačiai žinomas kaip bitininkas. Buvo susipraęs lietuvis ir patriotas, tautiškoje dvasioje išaugino visus keturis vaikus. Rėmė lietuvišką spaudą ir lietuviškas organizacijas.

Gražus būrys tautiečių dalyvavo laidojime ir palydėjo į kapines.

Dr. Vytauto Slavinsko 2 metų mirties sukakties proga mišios bus aukojamos rugpjūčio 30, sekmadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Visi artimieji ir draugai kviečiami pamaldose dalyvauti.

Subuvimas gamtoje ruošiamas rugsėjo 20 p. Vebeliūnų sodyboje, Lattington, Long Island, netoli 107 kelio, šiaurinėje L.I. dalyje. Subuvimą rengia Maironio šeštadieninė mokykla ir jį remia KASOS Kredito Unija. Visi kviečiami apsilankyti, ypač jaunimas, nes vaikams bus žaidimai ir sporto žaidynės, o suaugusiems pasisvečiavimas medžių pavėsyje.

Tradicinė 12-toji dailės paroda rengiama ateinančiais metais vasario 6-7 Kultūros Židinyje. Rengia LB New Yorko apygardos valdyba, kuri dabar jau studijuoja visas aplinkybes ir atlieka kitus pasirengimo darbus. Bus skiriamos ir premijos.

Canarsie sekcijoje parduodamas 2 šeimų mūrinis namas už labai gerą kainą, įrengtas moderniai, su visais patogumais. Teirautis tel. 738-0866.

Richmond Hill prie gero susisiekimo išnuomojamas butas iš 5 kambarių antrame aukšte. Butas yra laisvas ir galima greit užimti. Teirautis tel. VI 6-4423.

WANTED: full time live in cook, long term or short term for seven residents at the Latvian Veterans Center "Rōta" in the Catskill resort area near Hunter Mountain. Salary negotiable. Please contact Leopold Apelis, weekdays between 5:00 and 10:00 PM. Tel. 212 325-6868. Call Collect.

Richmond Hill prie gero susisiekimo išnuomojamas butas iš trijų gražiai įrengtų kambarių antrame aukšte. Pageidaujamas vienas dirbąs asmuo. Skambinti po 7 val. vak. 441-5846.

Richmond Hill prie gero susisiekimo išnuomojami penki gerai įrengti kambariai antrame aukšte. Rugpjūčio mėn. pradžioj butas laisvas. Pageidaujama 2-3 suaugę žmonės. Teirautis telefonu 846-7483.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖ

Rinktinės ruošiamas kultūrinis savaitgalis įvyks rugsėjo mėn. 5-6-7 dienomis tęs pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine. Be numatytos programos — šaudymo varžybų, susipažinimo vakaro, Tautos Šventės minėjimo ir laužo, bus šių asmenų paskaitos:

Rugsėjo 5 d., 5 val. vakaro rinktinės kapeliono Tėv. R. Šakalio paskaita. Sekmadienį, rugsėjo 6 d., 9:30 val. ryto, Sąjungos vicepirm. sveikatos reikalams dr. K. Pautienio paskaita. Ir 3 val. popiet Tautos Šventės minėjimas, paskaitininkė Elena Juciūtė, Sibiro kalinė, knygų "Pėdos mirties zonoj" ir "Ažuolynėlis" autorė. Meninę programą atliks sol. B. Povilavičius, akomponuos

Šiluvos Marija šiais metais bus pagerbta įvairiose JAV lietuvių kolonijose: Brocktone, Chicagoje, Clevelande, Washingtone. Minint Šiluvos koplyčios atidarymo Washingtono Marijos šventovėj 15 metų sukaktį, ypatingos išskilmės pratomos rugsėjo 12-13.

muz. prof. J. Kačinskas, abu iš Bostono.

Rinktinės valdyba kviečia ne tik šaulius, bet ir visuomenę gausiai dalyvauti jos ruošiamam kultūriniam savaitgalyje.

(e. g.)

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pavasaris. Dainuoja dvynekai Šalčiai iš Vokietijos: Pavasaris, Tyliai vakaras slenka. Ramona, Oi aš norėčiau, Noriu dainuoti, Po stikliuką, Tu prisimink, Ant Nėrio kranto, Ant melsvo ežero bangų, Daug daug dainelių, Prazydo jazminai. Tau įteikiu aš gėlytę. Kaina 10 dol.

Putinai. Aidas, Hamiltono mergaičių choras, dainuoja: Gegužio aitravai, Tave matau, Beauštanti aušrelė, Ko liūdi, berželi, Plaukia sau laivelis, Meilė grįžta, Lopšinė, Putinai, Papatėlis žydi, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylyčiau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Žiemelytė su jumis, solistė dainuoja šias dainas: Gražink mus Tėvynėn, Kažkur toli, toli, Kad aš našlaitėlė, Štai ji mano žemė, Žvaigždėlė, Neverk, motule, Malda, Dedikacija, Belaisvis, Kodėl?, Mano dalia, Mirtis ir mergaitė, Ave Maria.

Antanas Keblys, baritonas, dainuoja: Ko vėjai pučia, Oi griežle, griežlele mano, Tų mer-

Solistė Daiva Mongirdaitė dainuos pranciškonų vasarvietės koncerte rugpjūčio 21 vietoj susirgusios solistės Ginos Čapkauskienės. Šiuo koncertu bus užbaigta atjeitininkų sen-draugių studijų ir poilsio savaitė.

gelių dainavimas, Jei nori valioj būti, Gale tėvo sodo, Stok ant akmenėlio, Eik, Jonuli, namo, Dėdės Jono polka, Ar ateis, Kai širdj tau skausmas, Marija, Motina malonės, Neapleisk mūsų, Motinėle, Klajūnui, Rūta, Garsus mano Vilnius, Udrio daina, Kur bakūžė samanota.

Trys paskutinės plokštelės kainuoja po 8 dol. kiekviena. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Vienas iš naujausių dail. Vytauto Igno grafikos darbų — Skautija, kurį jis, be jokio honoraro sukūrė Lietuviškosios Skautybės Fondui. Atspaudas yra 19x13 colių dydžio. Dail. Vyt. Igno parodą rengia New Yorko skaučių Neringos tuntas spalio 17-18 d.d., Kultūros Židinyje, New Yorke.

VIENOJ DVASIOJ SU BROLIAIS LIETUVOJ —

MALDININKŲ KELIONĖ UŽ KENČIANČIĄ LIETUVĄ

Shrine of the North American Martyrs, Auriesville NY
 Exit No. 27, New York State Thruway

SEKMADIENĮ — RUGPIŪČIO 30 d. 1981

Autobusai išvyks 8:30 val. ryto nuo Shalins Funeral Home, o 9 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo

Pietus galima pasiimti arba nusipirkti vietoje.

2 val. — KRYŽIAUS KELIAI

4 val. — KONCELEBRUOTAS MIŠIAS atnašaus J. E. Vysk. N. Elko

Giedos APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS
 Kalbės kun. MICHAEL BOURDEAUX iš Anglijos

Kelionė ten ir atgal 15 dol. asmeniui

Dėl informacijų ir autobuso bilietų kreiptis:

Marytė Shallns
 84-02 Jamaica Avenue
 Woodhaven NY 11421
 Tel. 212 296-2244

arba

Tėv. Petras Baniūnas OFM
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn NY 11207
 Tel. 212 827-1351